SVOBODA
Founded in 1893
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 117, ЧИСЛО 22, П'ЯТНИЦЯ, 28 ТРАВНЯ 2010 РОКУ 1893 Vol. 117, No. 22, FRIDAY, MAY 28, 2010 $1.00

Пам'ятаймо про Україну!

На Союзівці відбулася 37-ма Конвенція Українського Народного Союзу

Учасники 37-ої Звичайної Конвенції Українського Народного Союзу , що відбулася 20-23 травня на Союзівці. Фото: Рома Гадзевич

Рома Гадзевич

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. — 37-ма Звичайна Конвенція Українського Народного Союзу відбулася 20-23 травня в Центрі української спадщини на Союзівці, де переобрано цілий ряд посадовців до Головного уряду цієї братської організації.

Перевибрано аклямацією четверо членів екзекутиви – Президента Стефана Качарая, Головного секретаря Христину Е. Козак, Скарбника Рому Лісович і Директора для Канади Мирона Ґроха. Також переобрано аклямацією всіх трьох членів Контрольної комісії – Славка Тисяка (голова), Евгена Щербу і д-ра Василя Шеремету (Е. Щерба в 2006 році був вибраний радним, однак, був призначений до Контрольної комісії на місце померлого д-ра Василя Лучкова.)

Також аклямацією вибрано двох інших членів до шестичленної екзекутиви УНСоюзу: на першого заступника президента – Михайла Козюпу (досі він був другим заступником) і на другого заступника – Евгена Осціславського (досі він був радним.)

Делеґати цієї щочотирирічної Конвенції, що з'їхалися на Союзівці з усіх усюд Америки та Канади, також вибрали 11 радних до Головного уряду: Маю Лев (штат Ню-Йорк), Андрія Футея (Огайо), Євгена Осідача (Квебек, Канада), Миколу Філя (Ню-Йорк), Стефанію Гаврилюк (Ню-Йорк), Ґлорію Горбату (Конектикат), Любов Стрілецьку (Пенсильванія), Андрія Шуля (Ню-Йорк) Олега Палащенка (Огайо), Олю Черкас (Фльорида) і Любу Понятишин Кеске (Каліфорнія). А. Футей, Є. Осідач, А. Шуль, О. Палащенко і Л. Кеске – вперше обрані до Головного уряду.

Двоє членів Головного уряду 2006-2010 років повідомили про свій відхід на пенсію: перший заступник президента Зенон Голубець, який раніше був членом Контрольної комісії, і радний Альберт Качковський, котрий раніше був Директором для Канади.

Конвенцію відкрито коротокою церемонією біля пам'ятника Тарасові Шевченкові, де учасників коротким словом привітав Президент С. Качарай, підкресливши, що це вдруге відбувається Конвенція УНСоюзу на Союзівці – куточку Карпат в Америці. Молитву відкриття Конвенції започаткував заступник президента З. Голубець.

Опісля жінки-члени Головного уряду поклали вінок квітів до пам'ятника о. Григорія Грушки, першого редактора „Свободи" і засновника Українського Народного Союзу.

Присутні на конвенції почули звіти членів Екзекутиви, Контрольної комісії та радних і Головного редактора „Свободи" та „Українського тижневика" Роми Гадзевич.

Після тривалої дискусії над звітами та запитаннями Контрольна комісія запропонувала надати уступаючому урядові абсолюторію, що було прийнято делеґатами одноголосно, гучними оплесками.

(Закінчення на стор. 8)

22 травня, на Тарасовій горі...

Олександер Вівчарик

КАНІВ, Черкаська область. – 149 років тому труну з прахом Тараса Шевченка несли від Успенського собору, що у Каневі, пагорбами понад Дніпром до місця вічного спочинку на Чернечій горі. Того ж літа українці вже називали цю гору Тарасовою.

(Закінчення на стор. 3)

Панахида на могилі Тараса Шевченка в Каневі.
Фото: Олександер Вівчарик

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Українці Франції – проти уряду М. Азарова

ПАРИЖ. — Українці Франції підтримали загальноукраїнську акцію протесту проти політики нинішнього українського уряду. Збір підписів розпочався 24 травня, на Зелені Свята. Активісти української громади зібралися біля приміщення Греко-католицької церкви Св. Володимира відразу після Служби Божої. Всі бажаючі отримали копії звернення до парляментів европейських країн та українського уряду, де зокрема наголошується: „Світове співтовариство ризикує втратити з своїх лав країну, яка обрала шлях демократичного розвитку... В Україні, якій за роки незалежності вдалося досягти справжніх демократичних перетворень, спостерігається згортання демократичних інституцій та перехід до авторитарного режиму“. Член Репрезентативного комітету українців Франції Кирило Митрович — один з тих, хто пропонував перехожим та вірним Української Церкви підтримати акцію протесту, пояснив: „Наш протест відбувається тому, що люди невдоволені першими кроками і нового президента, і нового уряду, які фактично поступаються інтересами України перед Росією, чи то в Севастополі, чи то в газовій системі, чи то в інших міжнародних або економічних справах“. Обговорення відозви Европейського Конґресу Українців відбувалося досить жваво. Більшість учасників погоджувалися з критикою нового українського напрямку. Були й такі, хто підписувати протест не побажав, як і не схотів пояснити власну позицію. Арґументи противників акції збігалися з офіційним дискурсом Києва: державі потрібна стабільність, а дешевий газ виведе економіку з кризи. Якщо заробітчани подекуди вагалися, чи ставити підпис, бо невдовзі збираються повертатися до України, то так звана „стара діяспора“ до акції долучалася, не вагаючись. За інформацією голови Репрезентативного комітету Українців Франції Наталки Пастернак, українські дипломати погодилися передати документ з підписами до Києва. Відповідна зустріч у Посольстві України відбулася 25 травня. *(Бі-Бі-Сі)*

Президент України готовий зустрітися з опозицією

КИЇВ. — Президент України Віктор Янукович плянує наступного тижня провести відкриту зустріч з представниками всіх політичних сил країни. Про це він заявив в інтерв’ю провідним телеканалам 23 травня. „У мене постійно проходять зустрічі з представниками всіх політичних сил без винятку, у тому числі й опозиційних. Вони ніколи не ставлять мені запитання про те, робити це публічно чи ні, тобто це робочий процес. Я вважаю, що треба зараз робити публічні зустрічі. Швидше за все, наступного тижня проведемо таку публічну зустріч з усіма політичними силами“, – сказав він. При цьому В. Янукович зауважив, що він „абсолютно відкритий“ для роботи з усіма політичними силами. Він також наголосив, що свою точку зору завжди буде висловлювати публічно. (*Радіо „Свобода“)*

Українську ГТС не здадуть

КИЇВ. — Міністер закордонних справ Костянтин Грищенко 21 травня заявив у парляменті, що Україна „не збирається нікому передавати“ газотранспортну систему (ГТС). К. Грищенко у парляменті, в рамках години уряду, відповідав на запитання про угоди, ухвалені під час візити до Києва Президента Росії Дмитра Медведєва. „Можу сказати, що ні на міждержавному рівні, ні на міжвідомчому офіційному рівні розмов, тим більше, переговорів щодо об’єднання газотранспортних чи газових систем не ведеться“. Щодо питання про делімітацію кордону в Озівському морі та Керченській протоці К. Грищенко запевнив, що Україна домагається визнання Росією адміністративного поділу, який існує з радянських часів. Міністер повідомив, що чергове коло переговорів про кордон в Озівському морі та Керченській протоці, які тривають понад 14 років, відбудеться у червні. За його словами, Україна готова шукати інструмент, який дасть Росії ґарантію, що вона „зможе безперешкодно використовувати“ Керченсько-Єнікальський канал “за будь-яких обставин“. Найбільше критики пролунало щодо висловленої раніше ідеї прем’єр-міністра Росії Володимира Путіна про можливе об’єднання „Нафтогаз України“ та „Ґазпрому“. К. Грищенко наголосив, що питання про об’єднання „Нафтогазу України“ та „Ґазпрому“ обговорюють на рівні господарчих суб’єктів та на рівні експертів. К. Грищенко також повідомив, що Україна має намір приєднатися до европейської асоціяції „Евроґаз“. *(„Бі-Бі-Сі“)*

Ухвалено закон про захист майна редакцій ЗМІ

КИЇВ. — Верховна Рада України 20 травня ухвалила Закон „Про посилення захисту майна редакцій засобів масової інформації (ЗМІ), видавництв, книгарень, підприємств книгорозповсюдження, творчих спілок“. За відповідне рішення проголосували 397 народних депутатів з 425 зареєстрованих у сесійній залі. Депутати прийняли цей закон з другої спроби, при першому голосуванні він не був прийнятий – за нього проголосували лише 193 депутати. Але за пропозицією народного депутата від фракції БЮТ Андрія Шевченка цей закон був повторно поставлений на голосування. Законом встановлюється мораторій на виселення редакцій ЗМІ, друкарень, видавництв, книгарень, підприємств книгорозповсюдження, засновниками яких є органи державної влади, місцевого самоврядування, об’єднання громадян, державні науково-дослідні установи, навчальні заклади, трудові колективи, а також творчі спілки.Також передбачається заборона перепрофілювання друкарень, видавництв, інформаційно-виробничих комплексів. Закон визначає суб’єкти, які зобов’язані укласти довготермінові договори оренди приміщень, в яких перебувають редакції, друкарні, видавництва, книгарні, підприємства книгорозповсюдження, творчі спілки на підставі профільного законодавства. *(„Інститут масової інформації“)*

Посадник Львова вручив медалі ветеранам ОУН і УПА

ЛЬВІВ. — Напередодні святкування Дня героїв міський голова Львова Андрій Садовий 21 травня вручив пам’ятні медалі 50 ветеранам національно-визвольного руху. Серед нагороджених – ветерани ОУН і УПА та політв’язні. „Багато людей в Україні, вибороввши незалежність, стали думати, що це факт, який вже відбувся, і все добре. Але боротьба за незалежність нашої України продовжується щодня. Вона не припиняється, тому що є сили, які цього не хочуть. Є сили, яким Україна стоїть, як кістка поперек горла“, – заявив А. Садовий. Посадник підкреслив, що Львів повинен показувати приклад: „На нас дивиться вся Україна. Ми повинні показувати приклад не лише любови до України, але і пошани до наших героїв“. День героїв у Львові святкують наприкінці травня на знак пам’яті героїв національно-визвольного руху, загиблих у травні: засновника ОУН Євгена Коновальця, Симона Петлюри та ідеолога державної незалежности України Миколи Міхновського. *(„Кореспондент“)*

В. Литвин прогнозує місцеві вибори

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України (ВРУ) Володимир Литвин вважає, що місцеві вибори повинні відбутися 27 березня 2011 року. Про це він заявив 22 травня на прес-конференції у Харкові. На його думку, необхідно уніфікувати терміни повноважень депутатів місцевих рад і міських, селищних та сільських голів. Конституцією передбачено, що місцеві ради обираються на п’ять років, а міські, селищні та сільські голови – на чотири роки. В. Литвин вважає, що місцеві ради і голів треба обрати на п’ять років, але для цього треба внести зміни до Конституції України. Відповідний проєкт закону вже поданий до Конституційного Суду України (КСУ). Якщо у КСУ не буде зауважень до нього, то вже у вересні ВР зможе затвердити ці зміни остаточно конституційною більшістю. „Якщо зміни буде внесено у вересні, то у жовтні вибори провести ніяк не можна“, – наголосив В. Литвин. Він також зазначив, що треба знайти консенсус щодо виборчої системи. На думку Голови ВР, місцеві вибори мають відбуватися на мажоритарній основі. В. Литвин вважає, що депутатів до ВР треба обирати за відкритими партійними списками. „Ми повинні поставити країну попереду партій. Не розв’язавши цієї проблеми, йти на вибори – це поширювати конфлікт. Але я глибоко переконаний, що конфлікт як рушій розвитку країни більше не працює“, – підкреслив В. Литвин. *(„Укрінформ“)*

У Сопоті Україна декларувала европейський вибір

ВАРШАВА – У Сопоті 24 травня відбулася неформальна зустріч міністрів закордонних справ країн Східнього партнерства. До Польщі прибули голови (представники) дипломатичних відомств країн ЕС та шести держав Східньої Европи, зокрема України та держав Південного Кавказу. Сопотський форум присвячений першій річниці створення Східнього партнерства. Ця урочистість стала нагодою для серйозних розмов про европейські перспективи пострадянських держав. Сиґнали про перегляд зовнішньополітичних векторів України непокоять польський уряд. У рамках згаданої програми під патронатом польського та українського міністрів закордонних справ створено групу експертів, яку назвали форумом партнерства. Член цього форуму політолог Анджей Шептицький сказав, що одним з завдань сопотської зустрічі було бажання польської влади почути чіткі відповіді на запитання про подальші зовнішньополітичні прагнення України. За його словами, Польща хоче побачити, який стан і які перспективи теперішних польсько-українських стосунків. Вона хоче знати, що саме залишилось від стратегічного партнерства двох країн та чого слід очікувати від нової української влади. Міністри закордонних справ Радослав Сікорський (Польща) і Костянтин Грищенко (Україна) підтвердили стратегічний характер польсько-українських стосунків. Українська сторона знову підтвердила, що европейська інтеґрація залишається першочерговістю її закордонної політики. А польська сторона підтвердила свою готовність підтримувати Україну в її прагненнях. Найближчі місяці покажуть, яку позицію щодо Східнього партнерства займатиме Европейський союз, який наразі переживає економічну кризу. Польські оглядачі вбачають неґативні сиґнали у тому, що в останній момент від участи в Сопотській зустрічі відмовилася Катрін Аштон – верховний представник ЕС з закордонних справ і політики безпеки. (*Радіо „Свобода“)*

Викрито канал працевлаштування чужинців

КИЇВ. — У ході здійснення комплексу заходів з протидії нелеґальній міґрації співробітники Служби безпеки України (СБУ) 21 травня викрили зловмисників, які нелеґально працевлаштовували чужоземців у Києві. Як повідомили у прес-центрі СБУ, встановлено, що керівники однієї з столичних комерційних структур, без укладання відповідних договорів із забудовниками та дозволів на працевлаштування, залучали до будівельних робіт чужоземних громадян – вихідців з Середньоазійського реґіону. 20-30-річні нелеґали відпрацьовували по 12 годин на добу на важких роботах при зведенні будинків та котеджів у передмісті столиці. За це вони отримували харчування та помешкання у приміщеннях, не призначених для проживання, на території промислової зони під Києвом. 19 травня у ході спільного рейду співробітників СБУ та Міністерства внутрішніх справ (МВС) на декількох будівельних майданчиках у Солом’янському районі столиці затримали 15 громадян Узбекистану. МВС прийняло рішення про депортацію чужоземців на батьківщину. Стосовно громадян України, які організували роботу протиправної схеми працевлаштування нелеґалів, вирішується питання про притягнення їх до відповідальности згідно з чинним законодавством. *(УНІАН)*

Росія – сумна країна (щоб не сказати гірше)

Тим схибленим на одвічних московських брехнях ніби громадянам України, тим зросійщеним її східнякам, котрі сліпо, не замислюючись над наслідками, пруться знов до Москви, немов кролики у пащу удава, тим „янучарам", котрі ведуть наш народ у прірву, з якої вже не буде вороття, варто було б, поки ще не пізно, прочитати один витверезуючий документ – дослідження російського юридично-соціологічного „Аґентства РиФ" під назвою „Населення Росії. Статистика, факти, коментарі, прогнози" (http://www.rf–agensy.ru/acn/stat.ru). Нижче подаємо найхарактерніші факти й інформації з нього в перекладі на українську мову.

„Територія Росії становить 17, 075,260 квадратних кілометрів (кв. км.) і переважно лежить північніше 55 градуса північної широти. Приблизно 85 її відс. непридатні для постійного проживання населення, оскільки вічна мерзлота займає 60 відс. території Росії, болота і болотяні землі – майже 22 відс., ріки й озера – близько 4 відс.

Згідно зі звітом Державного комітету статистики за 2005 рік, в сільському господарстві Росії використовується 2.2 млн. кв. км., з них під ріллю – лише 1.2 млн., під поселеннями – 0.2 млн. кв. км., під промисловими і військовими об'єктами – 0.2 млн. Отож для нормального життя росіяни мають 2,561,289 кв. км. Це 15 відс. території, тобто реальна Росія трохи більша від Судану, але менша від Казахстану.

...Росія займає менше 2 відс. у світовому Валовому внутрішньому продукті. Головними статтями експорту є газ і нафта (70 відс.), первинні метали (15 відс.) деревина (10 відс.), все інше, включно з технологіями й озброєннями – менше 5 відс.

...Середньорічна врожайність зернових в Росії (на нечорноземах) – близько 17 центнерів, у Німеччині, Франції і Великобританії (на нечорноземах) – 70 центнерів з гектра, у Швеції – 60, Ірляндії – 85, в Україні (на чорноземах) – лише 24.

...Загальна кількість населених пунктів в Росії – 157,896, з них понад 30,000 досі не мають телефонного зв'язку. Переважна частина з 39,000 покинутих людьми сіл припадає на Центральний федеральний округ, Північний захід, Сибір і Далекий схід.

В Росії газифіковано тільки 65 відс. жител.

...Майже 75 відс. потреб Росії у харчах покривається за рахунок імпорту.

...Росія споживає понад 20 відс. від всієї виготовленої у світі героїни. Обсяг російського ринку лише героїни оцінюється в 13 млрд. дол. щорічно.

Кожен день в Росії вмирають 100 осіб від наркотиків.

...У 2009 році в Росії вчинено 786 терористичних акцій. За три місяці 2010 року – вже 427.

...63 відс. росіян з доходами вище середніх по країні хотіли б, аби їхні діти вчилися за кордоном, а 35 відс. хочуть, щоб їхні діти мешкали за кордоном постійно.

...Середньостатистичний росіянин вживає 18 літрів спирту за рік. Згідно з висновками експертів ООН, річне споживання 8 літрів на особу приводить до деґрадації населення.

...В Державній Думі і Раді Федерації засідають 12 мільярдерів, маєтки яких становлять 41 млрд. дол.

...Сердня тривалість життя російського чоловіка складає 59 років, жінки – 71.

...85 відс. росіян не бачать можливости впливати на прийняття державних рішень.

...Загальна чисельність Росії становить приблизно 132 млн. осіб, 57 відс. з них – це люди пенсійного і передпенсійного віку.

...Тільки 20 відс. населення країни вважає ситуацію в Росії нормальною і доброю, 59 відс. громадян переконані, що Росія йде хибним шляхом.

...У Москві проживає понад 12 млн. осіб, з них росіян – 3.72 млн., тобто в столиці Російської держави росіяни – національна меншина.

В Росії понад 23 млн. осіб сповідують іслям й офіційно вважають себе мусульманами. В Росії вже понад 3,000 мечетей. У 2015 році більшість вояків і офіцерів російської армії будуть мусульманами...

...Православних в Росії – не більше, ніж 4.5 відс., тобто приблизно 6 млн. осіб. Не рідше одного разу на місяць православну церкву відвідують 8 відс. осіб., не рідше одного разу на рік – 18 відс., рідше – 15 відс., зовсім не відвідують – 59 відс.

...Понад 40 від. харчів, що продаються в Москві, є зфальсифіковані.

...78 відс. росіян вважають, що Москва живе за рахунок реґіонів, 74 відс. росіян неприязно ставляться до москвичів.

...В Росії, тільки офіційно зареєстрованих, інвалідів – понад 12 млн., алькоголіків – понад 4.58 млн., наркоманів – понад 2.87 млн. осіб.

...В Росії щороку робиться 8 млн. абортів, 1.5 відс. з них – на пізніх термінах вагітності.

...50,000 дітей щороку втікають з домівок від родинного насильства, а 7,000 стають жертвами сексуальних злочинів.

...За кількістю в'язнів на 100 тис. населення Росія займає друге місце у світі (605), після США (710). Далі йдуть Казахстан (598) і Білорусь (505).

...Щохвилини в Росії вмирає п'ять осіб, народжується лише три.

...За останні 35 років з Росії виїхало понад 40 млн. осіб.

... Від 1991 року до 2008-го чистий відплив капіталу з Росії склав щонайменше 2 трлн. дол.

...В Росії на обліку в правоохоронних органах стоїть понад 1,000 кримінальних „авторитетів".

Кожного дня в країні щезає безвісти понад 300 осіб.

...Росія займає третє місце у світі, після Іраку і Сомалі, за кількістю громадян, котрі подали прохання про притулок за кордонами Росї.

...За нинішніх темпів добування, рентабельні запаси нафти, урану, міді, золота вичерпаються в 2015 році, газу – через 20, найбільш – 25 років.

Правда, є чого співчувати росіянам? Поможи їм, Боже, вийти з усіх цих бід, але не за рахунок незалежної Української держави. А коли київські владні реґіонали – януковичі, азарови, колеснікови, табачники, тихонови та їм подібні – знаючи російську реальність, все ж тягнуть Україну до Москви, то найкращим виходом було б зібратися усім свідомим українцям й купити цим ворогам нашої нації квитки на постійне проживання в Росії. І нехай там будуть щасливі.

Петро Часто

22 травня...

(Закінчення зі стор. 1)

22 травня цього року вшанування чергових роковин перезахоронення Т. Шевченка почалося з Молебня і запалення свічок в Успенському соборі Української Православної Церкви Московського патріярхату.

У попередні вшанування цієї події тут було свято українського духу, народного єднання і щирої пам'яті. Тарасова гора цвіла вишиванками і національними прапорами. Люди братались, читали вірші, співали пісень.

Цього року вишиванок поменшало, як і усміхнених облич. Президента Віктора Януковича не було. Не було і колишнього Президента Віктора Ющенка.

З Києва приїхав міністер культури Михайло Кулиняк. Несподівано багато було суворих і мовчазних охоронців у темних костюмах. Вони надійно відгородили людей від посадовців.

З промов стало зрозумілим, що реставрації Будинку-музею з максимальним наближенням до первісного задуму архітекторів Василя Кричевського та Петра Костирка, скоріш за все, не буде. Бо в Києві є інші думки…

Поки до могили поета йшли делеґації, до пам'ятника на місці самоспалення Олекси Гірника підійшли невеликою групою кияни, черкасці, галичани. До них звернувся син героя Євген Гірник, який запевнив, що його родина не віддасть новій владі нагороди батька, якщо раптом у неї виникне ідея забрати їх у всіх борців за волю України. Він закликав присутніх усіма можливими засобами відстоювати честь і гідність Романа Шухевича і Степана Бандери.

На закінчення Є. Гірник попросив присутніх вшанувати пам'ять Т. Шевченка і свого батька виконанням українського славня. Спів був щирий і надхненний.

Юні учасниці вшанування пам'яті Тараса Шевченка у Каневі.

22 травня скавти приїхали до Тараса Шевченка.

АМЕРИКА І СВІТ

Мета реформи – припинити фінансові надуживання

ВАШІНҐТОН. — Сенат США 21 травня схвалив законопроєкт про реформування праці фінансових центрів країни. Законопроєкт передбачає маштабні заходи у фінановому секторі США з часу великої депресії 1930-их років. Законопроєкт підтримали 59 законодавців, а 39 – проголосували проти. Схвалення цього документу вважається важливою перемогою Президента Барака Обами, який зробив вреґулювання діяльности великих банків одним з першочергових питань у своїй внутрішній політиці. Версія законопроєкту Сенату відрізняється від схваленої ще торік у грудні версії Палати Представників. Щоб закон вступив в дію, розходження мусять бути усунуті й узгоджена версія – передана на підпис президентові. Законодавці передбачають, що остаточний варіянт законопроєкту буде готовий до 4 липня. Мета цього законодавчого акту – припинити ризиковну практику фінансових фірм, яка, на думку аналітиків, призвела до фінансової кризи. Схвалений законопроєкт також передбачає збільшити захист інтересів споживачів. Банки вже нарікають, що нові правила вдарять по їхніх прибутках. Президент Б. Обама каже, що реформа змушуватиме фінансові установи до підзвітности та не дозволить їм впливати на діяльність вільного ринку. У коментарях, зроблених у Білому Домі, Б. Обама наголосив, що мета закону – „не покарати банки", а захистити всю економіку і пересічних американців від „потрясінь", які довелось пережити впродовж кількох останніх років. Президент додав, що лобістські фінансові кола намагались „знищити" законопроєкт реформування „Вол-стріту", але їхні зусилля провалились. *(„Голос Америки")*

Британію очікують реформи

ЛОНДОН. — У першій промові Королеви Єлизавети II, підготовленій новим коаліційним урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірляндії, окреслено пляни реформування шкіл, поліції та британської політичної системи. Королева сказала, що першочерговістю нового уряду буде скорочення дефіциту бюджету і відновлення економічного зростання. 22 нові постанови детально розповідають, чого хоче досягти прем'єр-міністер Дейвид Камерон під час перших 18 місяців на посаді. Програма уряду відображує компроміси, яких досягнули консерватори та ліберальні демократи, коли погодилися створити коаліційний уряд після загальних виборів. 24 травня, зачитуючи плян діяльности уряду зі свого трону в Палаті Лордів британського парляменту, королева сказала: „Законодавча програма мого уряду буде базована на принципах свободи, справедливости та відповідальности". Це вже 56-ий раз за час свого правління Єлизавета II відкрила нову сесію парляменту. Вперше за останні 14 років вона проголосила програму діяльности уряду, побудовану на консервативних засадах, попри те, що до програми долучилися й ліберальні демократи, коаліційні партнери консерваторів.У Палаті Громад тепер кілька днів триватимуть дебати щодо цих плянів. Виконувач обов'язків провідника Лейбористської партії Гаріет Гарман виступатиме від імені опозиції. *(Бі-Бі-Сі)*

Г. Клінтон прибула до Пекіну для переговорів

ПЕКІН. — Делеґацію з майже 200 осіб очолюють спільно Держсекретар США Гіларі Клінтон та секретар Департаменту фінансів Тімоті Ґайтнер. В центрі уваги розмов, які розпочалися 24 травня, були безпекові питання, включно з останнім загостренням напруження на Корейському півострові, та деякі спірні економічні питання. Нарада, що проводилася в рамках Американсько-китайського безпеково-економічного діялогу, є уже другою з черги. Діялог розпочав уряд Президента Барака Обама, який сподівається проводити подібні зустрічі щорічно. На зустрічі був представлений майже весь спектр американських урядових установ, включно з Міністерством оборони. *(„Голос Америки")*

Президент Мехіко відвідав США

ВАШІНҐТОН. — 19 травня з офіційною візитою прибув Президент Мехіко Філіпе Калдерон. Візита відбувалася у час, коли обидві країни публічно заявили про необхідність посилення співпраці у боротьбі з насильством на кордоні між ними, торгівлею наркотиками, іміґраційними, а також торговельними питаннями. Обидва президенти пообіцяли співпрацювати в широкому спектрі питань, особливо тих, що стосуються безпеки кордонів, через які сьогодні злочинці переправляють великі партії наркотиків і зброї. До того ж – з боку Мехіко у США потрапляє чимало нелеґальних іміґрантів. Як вважає Шенон О'Ніл з Ради міжнародних взаємин, зустріч проводилася для підтвердження проґресу, якого було досягнуто в багатьох питаннях. Президент Ф. Кальдерон сказав про свою опозицію до нового іміґраційного закону, прийнятому у штаті Арізона. Обидва президенти погодилися, що цей закон може породити дискримінацію у відношенні до мехіканців. Уряд Президента Барака Обами повинен й надалі зосереджувати увагу не на критичних зауваженнях Ф. Кальдерона, а на спільних американсько-мексиканських досягненнях, особливо тих, що стосуються боротьби з наркоторгівлею. Термін президентства Ф. Кальдерона завершується через два роки, і деякі аналітики кажуть, що Ф. Кальдерон вже фактично нічого не вирішує і тому шукає підтримки у Вашінґтоні. Разом з тим останні опитування громадської думки у Мехіко показують, що після 12 років правління державою партії Ф. Кальдерона 52 відс. жителів сьогодні підтримали б повернення до влади зараз опозиційної Інституційно-революційної партії. *(„Голос Америки")*

КНДР розриває взаємини з Південною Кореєю

ПХЕНЬЯН, Північна Корея. — 25 травня офіційне аґентство новин Північної Кореї оголосило, що Пхеньян припиняє всі взаємини з Сеулом. „Всі питання з Південною Кореєю будуть вирішуватися за законами воєнного часу", – цитує південнокорейське інформаційне аґентство „Ренгап" заяву Комітету з мирного об'єднання батьківщини Корейської Народної Демократичної Республіки (КНДР). Цю інформацію вже підтвердило китайське аґентство „Хінгуа". Раніше північнокорейський провідник Кім Чен Ір віддав наказ привести збройні сили в повну бойову готовність. Загострення ситуації виникло після того, як 26 березня північнокорейський підводний човен торпедував південнокорейський корвет „Хеонан", на борту якого перебували 104 моряки, 46 з них загинули. Спочатку в Сеулу були сумніви в тім, що це була атака КНДР, однак, міжнародне розслідування підтвердило, що корабель загинув від північнокорейської торпеди. Днями Південна Корея оголосила про припинення всіх торговельних зв'язків з Північною Кореєю, заборонила суднам КНДР з'являтися у своїх територіяльних водах. Раніше офіційний Пхеньян погрожував Південній Кореї „повномаштабною війною" у тому разі, якщо Сеул спробує ввести нові санкції. Однак, ООН підтримала введення санкцій. Президент США Барак Обама віддав розпорядження Пентаґонові координувати свої дії з Південною Кореєю й бути готовим до запобігання новим проявам аґресії з боку КНДР. Крім того, Державний секретар США Гіларі Клінтон прибула 25 травня до Південної Кореї, щоб засвідчити солідарність США з цією країною на тлі її протистояння з Північною Кореєю. *(„День", Радіо „Свобода")*

США перепросили індіянів

ВАШІНҐТОН. — Влада США офіційно перепросила корінних жителів Північної Америки. Відповідна резолюція 19 травня була зачитана в Конґресі перед представниками п'яти основних індіянських народностей. У документі просять пробачення за непродуману політику і насильство щодо індіянців, грабежі та порушення угод з корінним населенням Північної Америки. Водночас в резолюції наголошується, що вона не може стати підставою для пред'явлення уряду США якихнебудь судових претензій з боку індіян. Текст резолюції з перепрошеннями був схвалений обома палатами Конґресу ще в минулому році і підписаний Президентом США Бараком Обамою в грудні. Проєкт документу, автором якого є Сенатор Сем Бравнбек, був представлений на розгляд американських законодавців ще в 2004 році. Більшість індіян позитивно поставилися до жесту влади США. Водночас один з вождів народности кріки Альфред Берігіл оцінив перепрошення як „історичний крок" у розвитку взаємин між урядом й індіянськими племенами. Раніше, в грудні минулого року, уряд США прийняв рішення виплатити американським індіянцям 3.4 млрд. дол. як компенсацію за використання їхніх земель у XIX ст. В липні 2008 року Конґрес США офіційно попросив пробачення в темношкірих співгромадян за експлуатацію їхніх предків як рабів. *(„Кореспондент")*

УККА відзначає своє 70-ліття

ВАШІНҐТОН. — Український Конґресовий Комітет Америки (УККА), найбільша організація, що представляє інтереси українців у США, розпочав святкування свого 70-річчя.

УККА було створено у 1940 році для того, щоб збільшувати обізнаність у США про Україну, викривати злочини радянського режиму і допомагати новоприбулим еміґрантам з України влаштовувати життя. Тепер УККА спрямовує свої зусилля на підтримку демократичного розвитку України.

Святкування ювілею УККА відбулося у приміщенні Конгресу США. Активістам УККА добре знайомі коридори та кабінети Конґресу.

У річницю створення УККА члени Конґресу США прийшли, щоб висловити свої привітання. Одним з перших виступив Деніс Кусініч, зачитавши спеціяльного листа на адресу УККА від Палати Представників.

Конгресмени Д. Кусініч і Марсі Каптур з Огайо, Моріс Гінчі з Ню-Йорку, Джим Ґерлак і Елисон Шварц з Пенсильванії та інші мають особливе зацікавлення до України: серед їхніх виборців є численна українська громада, а чимало з них, як, наприклад, М. Гінчі, і самі мають українське коріння.

Конґресмен М. Гінчі вважає, що Україна заслуговує на більшу увагу з боку американської влади, він запевнив, що буде робити все, щоб поглибити взаємини США з Україною, зробити їх більш дружніми, більш безпечними і більш ефективними для обох сторін.

Конґресвумен Е. Шварц, яка є членом Українського кокусу у Конґресі, стверджила, що в американському уряді є багато прихильників України, які дбають, щоб демократія в цій країні розвивалася. „Я хочу додати, що зараз непростий час для України. Росія кидає певні виклики. За таких умов стає все важче залишатися незалежною і вільною демократією, якою Україна є і, ми сподіваємося, буде у майбутньому. І я хочу продовжувати працювати з українською громадою у моєму дистрикті і у США загалом. А також робити все, щоб Україна була сильною економічно і політично та залишалася надійним партнером і другом США".

Втім, колишній президент УККА Аскольд Лозинський вважає, що американська влада дещо не розуміє небезпеки, у якій опинилася українська демократія. З ним погоджується теперішній президент УККА – Тамара Олексій, перша жінка, яка стала на чолі цієї впливової організації.

Перший Посол США в Україні Роман Попадюк переконаний, що американська влада чує голос своїх виборців з українським корінням. Він впевнений у тому, що Україна міцно стоїть на шляху незалежности та демократії.

Гарного майбутнього Україні бажали усі, хто зібрався 19 травня на капітолійській гірці, щоб привітати УККА з 70-літтям. *(„Голос Америки")*

КОЛОНКА КОМЕНТАТОРА

Збав, Боже, від такої „стабільности"

Европа потирає від радости руки: нарешті Україною вже можна не журитися, вже вона йде правильною, особливо з погляду французьких і німецьких русофілів, дорогою. 11 травня делеґація українських урядовців і депутатів Верховної Ради – всі, певна річ, з Партії Реґіонів, – приїхавши до Парижу на переговори з французькими законодавцями, почула від них таку підсолоджену оцінку, якої, мабуть, сама не сподівалася. Сенатори Жаклін Паніс і Симон Сютур сказали під час цієї зустрічі, що Президент Віктор Янукович – це стабільність для України. І що їх дивують протести в Києві проти продовження оренди російської військової бази на українській території. „Це суверенне рішення влади України", – пояснила Ж. Паніс всім зацофаним українцям, котрі, бач, не розуміють такої простої речі.

Щодо „стабільности", то це вже близьке до правди: ще трошки – і в Україні запанує така „надійна" стабільність, як на цвинтарі. Все заглухне, все мовчатиме, а „реґіонали", свавільно присвоївши собі право говорити від імені всього суспільства, впевнятимуть, що з їхнім приходом до влади настав золотий вік.

Лукавлять французи чи просто не знають української реальности? Дивна це річ – европейський інтелектуалізм! Зупиніть в Україні першого-ліпшого старшокласника – й він вам розкаже про Паризьку Комуну, про Наполеона, про Монпарнас і Сен-Женев'єв де Буа. А після цього спробуйте з'ясувати, що знає про Україну вже навіть не паризький школяр, а хоч би доктор якихось там наук. Ось свідчення видатного французького вченого-історіософа Алена Безансона: „Практично ніхто у Франції не знає, що таке Голодомор. Протягом багатьох років я провадджу своєрідне соціологічне опитування – пропоную студентам-історикам й моїм колеґам з Французької академії одне й те ж запитання: „Що ви знаєте про український Голодомор?". Так ось, протягом усіх цих років жоден – жоден! – з них, від сивоголових академіків до юних студентів, нічого не чув про Голодомор...".

А з тих студентів виростають відповідні політики. Тому президенти приходять і відходять, а політика залишається тією ж. Ось ще один чесний голос – відомого французького філософа Андре Ґлюксмана: „Раніше, за президента Жака Ширака, визначальною була позиція ґоллістів, з якою соціялісти погоджувалися, – що ми надаємо перевагу Путінові перед Бушем. Хотіли зберегти цей трикутник впливу – Франція–Німеччина–Росія. Це було так важливо, що навіть інтереси 10 країн, які щойно увійшли в Европейський союз, звільнившись від гніту Радянського Союзу, практично не враховувалися. Вважалося, що вони просто мають мовчати... Сьогодні, за Саркозі, ситуація дещо змінилася. Для Франції питання газу й нафти менш важливе, ніж для Італії чи Німеччини, бо маємо атомну енерґетику і нафту з Альжиру. Та все ж претензія Франції керувати Европейським союзом змушує не сваритися з німцями, котрі певні, що Росія грає конструктивну ролю в Европі. І ця обставина важить більше, ніж інтереси українців чи грузинів".

Ну, нехай важить більше, нехай, але чи ж не можна було б обійтися без оцієї обурливої для свідомого українства неправди – що В. Янукович означає стабільність для України?

Цінності европейської цивілізації, невичерпно багата европейська культура – незаперечна реальність, поза Европою ми не маємо способу зберегтися як нація. Але ця велика і приваблива европейська реальність, на жаль, вже схована від очей. Золото і срібло не спливають на поверхню... А те, що на ній плаває, відштовхує від Европи багатьох з нас, хто не хоче заглиблюватися в сутність речей. І тоді з'являються такі тексти, як, наприклад, стаття культуролога Андрія Іващенка в інтернеті, в якій читаємо: „...Московський ведмідь зовні ще досить страшний і часом показує ікла. Але не настільки страшний, щоб від нього безоглядно втікати будь-куди і потім вляпатися в смердюче багно занепадаючої европейської цивілізації...".

Петро Часто

Куди вас несе, „брати" наші?

Коли я чую хоча б одне слово про Москву, мені одразу хочеться запитати москалів: „Ну, за що ви нас так сильно любите, що жодного дня без нас прожити не можете?" Ні один наш сусід не виявляє такої палкої любови до нас, як ви. Ніхто з них не проситься ані в брати наші, ані в родичі наші, ані в дім наш. Тільки ви. Всього 20 років, як ви без нас і ми, слава Богу, без вас – і ви вже не витримуєте цього раптового розлучення. Вже кричите на всю плянету, як раптово покинута дружина, що ніхто так не любить нас, як ви.

Ми вам дякуємо за цю нечувану в історії людства любов, але покищо дайте нам спокій і дайте нам спокійно розібратися з нашою власною любов'ю, бо й у нас вона, після вас, дещо різна. Покищо полюбіть самі себе, а якщо вже не можете й справді без любови до свого ближнього, то хоч тимчасово полюбіть китайців. Хоч років 20 полюбіть. А ще краще – років 356. Вони ж, китайці, також ваші найближчі сусіди. Може, з часом і в них ви знайдете щось спільне у вашому родовому корені. Може, вони раптом вам стануть набагато ближчі, аніж українці. Полюбіть їх, і дайте нам, нарешті, розлучення.

Ви ж під час розподілу нашого спільного майна забрали від нас все, що хотіли. Навіть набагато більше, аніж належить вам, а ви все ще щось просите. Посоромтесь. Майте хоч трохи гордости. Чого вам ще не вистачає? Землі? Так ви обробіть хоч ту, що простяглася на одну шосту плянети – до Уралу і поза Уралом.

Не можете самі обробити – попросіть корейців, в'єтнамців. Вони, як і китайці, як і українці, також працелюбні народи. Повчіться у них працювати. Не все ж життя вам з багнетами в руках бігати. Не всі хочуть, щоб ви на кінчиках тих багнетів в чужі доми несли „найпередовішу" у світі московську культуру...

Зупиніться, „старші брати" наші. Віддихайтесь. Скиньте чоботи, провітріть ноги з мозолями. До Індійського океану ще далеко. Та й чого ото до нього йти обов'язково через Україну, Польщу, Фінляндію, коли є коротший і пряміший шлях. Прямо з Москви – на Південь, до Калькутти і Делі, не завертаючи в Україну...

Подумайте, брати наші, Бог би вас забрав від нас. Що ви за народ такий? Хто вас, таких „щедрих", на цю землю прислав? Звідки ви тут з'явилися? З якої плянети чи сузір'я, що ні на кого з землян не схожі. Що ви за плем'я таке? Войовниче і ненаситне. Коли вже ваша „широка російська душа" заспокоїться?

Олег Чорногуз,
Київ

Виправлення помилки

У вміщеному під рубрикою „Цитата дня" тексті („Свобода" з 14 травня, ч. 20, 3 стор.) помилково подане ім'я (як Микола) колишнього Посла України в США Юрія Миколайовича Щербака.

Випадок з вінком як ознака цензури

Відеофільм, на якому видно, як вінок падає на Президента України Віктора Януковича, за три дні в інтернеті переглянули 1.37 млн. разів. Величезна увага до випадку з президентом через примхи погоди частково викликана діями команди президента, яка намагалася заборонити показ цього відеозапису або вилучити носій інформації з цим записом. Згодом в адміністрації президента пояснювали, що ніхто ніяких розпоряджень не давав, і це було самовільне рішення одного з працівників пресслужби. Сам випадок був занадто драматичний, ніби спеціяльно зрежисований. Про цю подію 21 травня колишній викладач Дипломатичної академії в Києві, політолог та кандидат політичних наук Олександер Палій мав розмову з кореспондентом Бі-Бі-Сі Богданом Цюпиним.

– Такою увагою українська інтернет-авдиторія не пошанувала навіть знамените „Пропало всьо", сказане Юлією Тимошенко до початку запису її телезвернення до народу. Цей ролик за 11 місяців, відколи він був оприлюднений, переглянуто 948 тис. разів.

Відеозапис з вінком можна ставити на перше місце серед випадків з В. Януковичем. Друге місце у цьому переліку посідає яєчний інцидент. У 2004 році, в Івано-Франківську кандидат у президенти В. Янукович знепритомнів, коли в нього влучили яйцем. Охорона підхопила його і віднесла в автомобіль. За шість років цей ролик подивилися більш ніж 500 тис. разів.

Чому прикрість з Президентом В. Януковичем викликала таку увагу? Наскільки, на вашу думку, професійно спрацювали представники Адміністрації Президента після цього?

– Адміністрація Президента зреаґувала неправильно, вона намагалася заборонити і вилучити відеозапис з цим епізодом. На мій погляд, вона мусила діяти інакше, вона мусила перевести це на жарт, але, на жаль, радянська залізобетонна стилістика, яку культивує нинішній президент, жартів не передбачає.

– Як ви думаєте, в чому тут причина? В тому, що жорстко контролюються потоки інформації? Чи є, дійсно, політики і посадовці, які частіше втрапляють у халепи?

– Правильними буде і перше пояснення, і друге. З одного боку, в Росії, де дуже серйозно ставляться до свого керівництва, такі речі неможливі через те, що все іде в запису, все йде під контролею, всі співробітники, які знімають, це не журналісти, а співробітники адміністрації. Але, з іншого боку, є провідники, які частіше потрапляють в халепи. Якщо ми подивимось на нашого нинішнього президента, то побачимо, що його якийсь, можливо, злий рок переслідує.

У Харкові під час його візиту через те, що охорона заблокувала вихід, помер фотограф. Коли Президент їхав на зустріч до Харкова, від зіткнення з автом його супроводу загинула людина. Коли Президент приїхав до Москви, в Росії вибухнула шахта. Тобто, природа і матеріяльний світ показують Президентові, що в українсько-російських відносинах щось рухається не в той бік. Я висловив тільки одну точку зору, так би мовити, нереалістичну. Але є більш конкретна точка зору на всі ці речі. Преидентові радять мати залізобетонний вираз обличчя, але ця маска після випадку з вінком з Президента зійшла, він виступив в більш людській якості, і обличчя його було зовсім інше.

Президент України Віктор Янукович під час покладання вінка до Могили невідомого вояка в Києві 17 травня. Фото: УНІАН

– А чи зійшла маска? Тому що були намагання, як ви самі згадали, перешкодити поширенню цього відео. І, до певної міри, вони були успішні. Чи багато людей в Україні це бачили, чи могли бачити?

– На жаль, в Україні справді запроваджується цензура. Вона покищо не жорстка, але пройшло дуже мало часу відтоді, як В. Янукович став Президентом, і, я думаю, що все ще попереду. Випадок з вінком не пустила до етеру більшість каналів. Але, з іншого боку, є Інтернет. І я думаю, що великий успіх, якщо можна так сказати, цієї події в тому, що там виявився оператор, якого не встигли затримати співробітники президентської адміністрації.

Який опір має бути

Як і можна було передбачити, опозиційні політичні сили в Україні покищо не виявляють здатности стиснутися в єдиний кулак – навіть перед очевидною небезпекою, яку становить для української незалежности промосковська політика Президента Віктора Януковича. Що вже казати, коли в Комітет захисту України не ввійшла навіть „Наша Україна". Не ввійшли також „Фронт змін" Арсенія Яценюка, „Єдиний центр" Ігоря Кріля, „Громадянська позиція" Анатолія Гриценка, Українська народна партія Юрія Костенка.

Або такий приклад: Львівська обласна рада на своїй сесії не зібрала більшости голосів, щоб висловити недовіру новопризначеному губернаторові, „реґіоналові" Василеві Горбалеві. У Франківській обласній раді забракло голосів, аби засудити харківську угоду між президентами України і Росії щодо Чорноморської фльоти. Це при тому, що в цілому громадянство західніх областей глибоко обурене антинаціональною політикою нової влади.

Причини неефективности руху опору відомі. Головна з них полягає у системному зв'язку „влада – опозиція", тобто опозиціонери – це ті політики, котрі втратили владу і тепер знову хочуть повернути її собі. Україну вони йдуть захищати передусім для себе, а не для самої України.

Друга причина – хибне виборче законодавство, котре дозволило проникнути в усі рівні рад людям випадковим, а нерідко й шкідливим для справи. Якщо мандати купуються за великі гроші, то чого ж можна чекати від таких депутатів?

То що ж врешті-решт зрушить українське суспільство до врятування незалежности і подальшого національного відродження? Опір, проте такий, якого ще не було. В. Янукович і його московські „радники" певні, що українці не здатніші на більше, ніж виходити з протестами на майдани. Влада цього не боїться і вже навчилася невтралізувати революційні настрої. Ба більше: логічно чекати від московської „школи" заохочення до таких майданних протестів, адже вони дають можливість виявляти найнебезпечніших для промосковської політики осіб і вчасно знешкоджувати їх.

Тому провід опору, посилюючи в народі духовний ентузіязм в боротьбі за врятування України, повинен створити непереможне інтелектуальне підґрунтя – чітку і для всіх зрозумілу програму розвитку Української держави. Таку програму, яка об'єднала б усі здорові сили в суспільстві і яка була б спрямована не проти когось, а „за" – за власний цивілізаційний шлях України.

Сьогоднішній світ, виборсуючись з усе гостріших економічних проблем, відсуває на задній плян питання духу, моралі, а саме вони є підставовими в житті, в тому числі й у соціяльному. Той опір політичному, соціяльному злу може перемогти, котрий поверне спільноту до основ моральности. А коли так, то у створенні програми майбутньої України повинні взяти дуже активну, а може, навіть вирішальну участь Українські Церкви – якщо вони усвідомлюють, що боротьба за життя, як осібної людини, так і осібної нації, є боговгодною справою.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Християна Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net
Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

ТРАВЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Перший день безсмертя

28 травня 1916 року вмер Іван Франко, і цей день, нещасливий для України, для самого поета був днем визволення від нестерпного фізичного болю і тяжких душевних мук, взагалі від трагічної долі, котра, виглядає, мала щодо українського генія єдину і для нас незбагненну ціль – накидати на його життєву дорогу якнайбільше тернів, щоб кривавився кожен крок, від першого до останнього...

Писав невдовзі по смерті І. Франка його близький товариш, львівський адвокат і публіцист Михайло Лозинський: „...Він, піонір тих політичних думок, які лягли в основу нашого політичного розвитку; він, що стільки натерпівся за них; він, що міг бути красою і славою нашої політичної репрезентації, – усунувся від політики тоді, коли його посів почав приносити плоди. Він, найвизначніший учений у своїй області, замість учити з університетської катедри та свобідно віддаватися науковій праці, мусів чорною літературною роботою – статтями, перекладами, виправлюваннями чужих писань, коректою заробляти на хліб, якого не могла дати сама творча письменницька праця.

Він, найбільший письменник і громадянин у своїм народі, відчував, що ті скарби, які він дав народові свому, не здобули йому тої любови й пошани серед громадянства, яку мали багато менші люде, але зате зручніші, що вміли використати свої родинні й товариські зв'язки та все збагнути, звідки вітер віє. Йому, що носив у своїм серці таке море чуття і такі дорогоцінні перли видобував з нього на радість іншим, відмовила доля навіть пересічного родинного щастя. А вкінці захід сонця його днів закрила чорними хмарами довголітня смертна недуга.

Селянське походження, ідейний конфлікт з громадянством, суспільні відносини й цілий ряд особистих нещасть склалися на те, що великий письменник і громадянин мав виїмково нещасну долю, що його життя було виповнене тажкими стражданнями.

Від ударів долі годі захиститися. Але Франкові легше було б їх переносити при іншім відношенню громадянства до нього. І тому в його особистій ліриці – від найдавнішої до найновішої – звенить та сама нота: самота, духове сирітство, невдячність громадянства. Що при такім житті він зміг стільки скарбів дати народові свому, – се робить його тим більше великим".

Та як же вражає, якщо ці удари долі – смерть батька і матері у молодому віці, знущання панків і підпанків над селянським сином в польській гімназії, напівголодні університетські літа, арешт і в'язницю за ідеї визволення рідного народу і водночас невдячність і нерозуміння з боку цього самого народу, неінтеліґентну заздрість з боку найбільших галицьких інтеліґентів і з боку найближчих друзів, гидке встромляння палок йому в колеса, втрату коханої й одруження не для себе, а все для тієї української ідеї, вимушене, попри невпинну творчу працю, заробляння на хліб насущний, останні сім-вісім літ, що минули під тяжким хрестом невиліковної хвороби – якщо ці безперервні удари долі зіставити з незгасним світлом, котре йде від його поезій. Звідки воно? Відразу з неба? Але ж як і коли душа відкрилася до цього небесного світла й поклику? Що про це свідчить біографія?

Ось спогад-здогад нагуєвицького священика о. Івана Негребецького: „...Якби Іван Франко не мав бабки Людвіки і її доньки як матері, ледве чи розвивалася б у нього в селі Нагуєвичах жажда знання, ніжне відчуття правди, добра, краси... чи став би він ідеалістом аж до самопожертви. Родинна любов роду Гвоздецьких, їх духовний аристократизм стереже його від матеріялістичного світогляду, будить в нім альтруїзм, відчування „песього обов'язку" служити народові... Причина його душевного болю, його вискробування мозку аж до крови, щоб тим відживити народ без пуття і чести, – це його власна кров, вища культура утраченого раю, що блиснув дитині як щось посідане, реальне в аристократизмові жіночих компонентів його роду...".

Не вмів наш народ оцінити того духовного аристократизму – аж до останнього дня, про який читаємо у спогаді Ольги Роздольської: „..Покійний лежав на ліжку, прикритий старенським подертим простирлом, з-під якого просвічувало вкрите синіми плямами голе тіло крізь одну більшу діру, яку ми зараз-таки закрили квітами... Ще ми були в кімнатці, коли оце ввійшов якийсь незнайомий нам мужчина, став біля ліжка і довго-довго вдивлявся в обличчя покійного. Щойно на другий день ми здогадалися, що то був добрий знайомий і приятель Франка проф. Бігеляйзен, бо мій син, вернувшись зі школи, розказував, що на годині польської мови проф. Бігеляйзен, зараз, як тільки ввійшов у шкільну кімнату, звернувся до хлопців з закликом, щоб пішли до хати покійного Франка і подивилися, як лежить найбільший поет галицької України: „Такий бідний, як весь ваш народ. Ідіть, ідіть, щоб запам'ятали собі до кінця свого життя обличчя тієї великої людини...".

І вже про самий похорон – М. Лозинський: „...Образ Франка, образ найвищої досконалости Франка, почала була затирати його довголітня недуга. Смерть його відсвіжила той образ, і він наново засяяв у всій величі в умах і серцях цілого громадянства, перед духовними очима якого став тепер знову Франко такий, який він був у найвищім розцвіті свого духу та яким перейде до історії".

Тільки запитання, висловлене Гнатом Хоткевичем щодо долі І. Франка, залишається відкритим: „Чом інші народи бодай вищих своїх уміють пошанувати, а ти, Русе, шануєш їх лиш по смерті...".

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Настав час визначитися

У солідарності з патріотичним народом в Україні українська діяспора розпочала акції протесту проти політики режиму Віктора Януковича. Акції продовжуватимуться так довго, як довго місце Президента України займатиме В. Янукович та прийматиме директиви з Москви.

Ціль цих акцій: дати відчути нашим національним братам і сестрам на рідних землях, що ми з ними, а також, щоб заманіфестувати чиновникам в Україні, які приїжджають або перебувають в діяспорі, наше ставлення. Не менш важлива ціль – це продовження довгої і завзятої боротьби з Москвою.

Повинна бути ще одна мета. Акції протесту переважно відбуваються біля дипломатичних місій України, у яких працює чимало простих функціонерів, які рутинно виконують службові доручення. Одначе, серед них є чимало високо освічених і щирих патріотів України. Хіба таке можливе, щоб ці патріоти не зірвали з політикою сьогоднішнього режиму в Україні?

Під час Помаранчевої революції виявилось, що дипломатичний корпус України – це не просто виконавці, але і творці української політики. Була ціла група дипломатів, яка противилась намаганню Президента Леоніда Кучми та його кандидата Віктора Януковича забрати від народу найдорожче її право – вибрати свого президента.

Сьогодні слід вибирати не між одним чи другим українським політиком, а між державою і колонією. Міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко вибрав шлях – віддати закордонну політику України Москві.

Це було помітне вже на форумі ООН. 16 травня готувалося відзначення Дня пам'яти жертв політичних репресій в Україні. Плянувалося провести конференцію в ООН. Ініціятиву подав Постійний представник України в ООН Посол Юрій Сергеєв. Таке відзначення дратувало б Москву, як дратувало її відзначення роковин Голодомору в листопаді 2009 року і багато інших починів Постійного представництва України за головуванням Посла Ю. Сергеєва та неурядових українських організацій діяспори в ООН.

Виглядає, що прийшла директива згори зробити це відзначення в українському поселенні Ню-Йорку, щоб воно буде непомітне для міжнародного товариства. Остаточно вирішено взагалі це вшановувати пам'ять жертв політичних репресій в СРСР.

Мовчання – це ворог. Стосовно сьогоднішньої ситуації в Україні це означає, що ознайомлені з політичною коньюнктурою В. Януковича сприймають цей державний переворот мовчазно, це вороги українського народу і його державности. Тому тут треба буде визначитися. Щоб не було запізно!

Аскольд Лозинський,
Ню-Йорк

Богдан Гайдучок – приятель України

Богдан Гайдучок (праворуч) під час зустрічі з українськими школярами.

4 червня Богдан Гайдучок, який проживає у Вест-Оранжі, Ню-Джерзі, відзначає своє 80-ліття. Він один з багатьох післявоєнних емігрантів, які пройшли сувору школу виживання в умовах чужих країн, чужої ментальности, чужих правил і законів. Отримавши технічну освіту у США, працював на державній службі не один рік. Досягнув пенсійного віку і заслужено міг насолоджуватися спокоєм і достатком. Але думками і помислами він линув до батьківського дому в Україну, вже незалежну державу.

Відвідини рідної землі на початку 1990-их років не стали для нього простою екскурсією. Бажання бути корисним, змінити ситуацію в Україні на краще спонукали до дії. Разом з іншими небайдужими людьми через Координаційний Комітет Допомоги Україні (ККДУ) надавав допомогу для лікування малозабезпечених дітей і дорослих міста Рудки і Самбора, на найнеобхідніше – для дитячого будинку в селі Корналовичі, будинку милосердя і лікарні в Рудці. Це були подарунки до релігійних свят, одяг, а іноді й значна грошова допомога, завдяки якій люди покращували або повертали собі здоров'я.

Відомий американський тележурналіст Ларі Кінґ якось сказав: „Немає вищої нагороди, ніж рятувати життя людей". І якщо Л. Кінґ допомагає в США через свій власний кардіологічний фонд людям, які страждають на сердечні захворювання, то Б. Гайдучок через ККДУ підтримує людей на землі своїх батьків.

Щоб навчити думати і діяти по-новому, Б. Гайдучок провадив з старшокласниками заняття з підприємництва, з використанням англійської мови, у Рудківській середній школі, Самбірській гімназії та середній школі ч. 8. Щоб передати свій досвід, своє розуміння світу, він часто виступав на зустрічах з молоддю, членами громадських організацій, просто зацікавленими людьми. Завдяки Б. Гайдучкові люди могли читати газету „Свобода", інші українські видання з США. Завдяки його допомозі видавалися книжки в Україні. Багато земляків мецената за його сприяння побували у США, де навчалися і працювали.

Не все, що робив Б. Гайдучок сприймалося однозначно. Не все, про що мріяв, у чому переконував, втілилося в реальність. Життя занадто складне і неоднозначне, щоб просто і легко збувалися наші мрії, бажання і помисли, щоб можна швидко дочекатися плодів своєї праці. Лише цілеспрямовані і наполегливі люди досягають успіху. Серед них і Б. Гайдучок. Його завжди підтримувала дружина Ліда Гайдучок, помічник і друг.

Посіяні ним зерна добра проростають міцними стеблами і будуть помножені щедрим врожаєм вдячности і наслідування.

Світлана Ференц,
м. Рудки, Самбірський район,
Львівська область

Відкритий лист свідка Голодомору до Президента України В. Януковича

Шановний пане Президенте!

Я приєднуюсь до акції „Табачника – на смітник історії".

З перших днів після призначення Дмитра Табачника на посаду міністра освіти і науки України український народ не має спокою.

Пляни Д. Табачника щодо перевиховування нації України є ворожими для українців. Українці вчилися патріотизму від своїх попередників. Нашими вчителями були Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка та інші, які закликали в своїх творах „єднатися за правду, боротися за неї". Україна все життя прагнула до волі, але не мала її.

Ми цінуємо свою історію, культуру, мову, науку, письменство. А наші пісні, які ще від Байди нам в'ються – це джерела і стежки до мови наших пращурів. Все це – наші скарби.

А що дасть нам Д. Табачник в обмін на твори українських клясиків? Російську мову ми знаємо, без примусу вчимо англійську, німецьку, еспанську. Україна буде вчити свою рідну мову!

Д. Табачник вороже ставиться до української історії, мови, нації, культури. Міністром освіти і науки України має бути людина, здібна управляти цими дисциплінами, людина, яка поважає цю націю. Мене глибоко вразили слова Д. Табачника: „Закон про Голодомор 1932-1933 років в Україні ставить нас в один ряд з тоталітарними диктатурами". А його слова: „Нашкодити сусідові, згода втратити око, щоб сусід зовсім осліп – характерна особливість української нації, що формується". Де це Ви таке чули, пане Президенте?

Я була свідком Голодомору 1932-1933 років в Україні. У мене відібрали дитинство і здоров'я. І наступні роки були голодними. І ми, які вижили в ті роки, були настільки виснаженими, що виглядали як кістяки, не мали сили навіть встати.

В ті роки внаслідок політики Москви від голоду в Україні померли мільйони людей, а Д. Табачник називає нагадування про це Росії – „нашкодити сусідові", тобто Москві. Схаменіться! Аналізуйте, про що Ви говорите! Нас невинних знищували, топтали, арештовували як ворогів народу, батьків забирали на тяжкі роботи, звідки вони не повернулися. Нас цькували, а матері з сльозами на очах вдивлялися в нас сплячих і прислухалися, чи ми ще дихаємо. Хто кому тоді шкодив і тепер шкодить?

Ви, пане Президенте, повинні соромитися того, що в Европейському парляменті (ПАРЕ) не відважились стати в обороні мільйонів українських хліборобів, цілеспрямовано винищених штучним голодом 1932-1933 років – тільки тому, що вони були українцями. Те, що Ви ствердили в ПАРЕ, було нічим іншим, як зрадою свого народу!

Що особисто Ви знаєте про Голодомор, щоб заперечувати його? Чи Ви знайомилися з архівними документами, відкритими за незалежности? Чи хоча б тримали в руках наукові збірники Інституту історії Академії Наук України на тему Голодомору? Напевно, ні.

Я, і такі, як я, свідки страшного злочину, можемо Вам багато розповісти. Подивіться на карту, пане Президенте, щоб впевнитися, що на територіях, де проживали етнічні українці, найбільше лютував голод, тому що Кремль добре пам'ятав наші прагнення до створення Соборної незалежної України ще в 1920-их роках. Україна була дуже важливою для СРСР і мала бути збережена в його рамках будьякою ціною.

Ціна ж виявилася надто високою – мільйони жертв, тисячі зруйнованих господарств найкращих українських хліборобів, у яких забирали все – житло, одяг, знаряддя праці, худобу... Їх арештовували, вивозили до Сибіру, кидали просто в полі серед зими без жодних засобів існування...

Це були найактивніші і найнепокірніші, хто не погоджувався з політикою партії і не підтримував радянську владу.

Вам, як Президентові незалежної Української держави, має бути соромно за свою байдужість до нації і неосвіченість у питаннях історії країни, яку Ви очолили.

Марія Волкова,
Нотінґтем, Англія

84-річна Марія Волкова пережила Голодомор на Донбасі. Її листа опублікували „Українська думка" в Лондоні, Радіо „Німецька хвиля" та інші видання.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

Учасники Конвенції також голосували над звітами Секретарської комісії, Комісії просьб, Фінансової і Резолюційної комісій, котрі складалися з присутніх на Конвенції делеґатів і членів Головного уряду.

Крім того, делеґати прийняли дві з чотирьох змін до Статуту УНСоюзу, запропонованих Статутовою комісією: щодо назовництва екзекутивних урядовців УНСоюзу українською мовою – назва цих посад відтепер звучатиме як „Президент", замість дотеперішнього „Предсідник", і „Скарбник" замість „Касир".

Стосовно потрібної кількости членів Відділу, щоб мати свого делеґата на Конвенцію, в статуті знижено від 75 до 65. На додаткових делеґатів Відділ мусить мати між 130 і 194 членів (досі було 150-224) для двох делеґатів, потрібно 195-259 членів (досі було 226-299) для трьох делеґатів, 260 або більше членів (попередньо 300 і більше) для максимальної кількости чотирьох делеґатів.

Впродовж чотирьох днів нарад делеґати також мали можливість бути учасниками Курсу секретарів, отримати поради від найкращих організаторів УНСоюзу та послухати про те, як Забезпеченеві та Пенсійні грамоти УНСоюзу можна вжити для оплати університетської освіти дитини.

Головним промовцем на бенкеті був Петро Ставничий, голова Краєвої Пластової Старшини в США. Присутній Генеральний Консул України в Ню-Йорку Сергій Погорельцев привітав членів „найпотужнішої організації українців в Америці".

Конвенцією провадив Нестор Олесницький (голова), Реймонд Комічак, Роман Гаврилюк (заступники голови), з допомогою д-ра А. Шуля як парляментариста. Протоколярними секретарями нарад були Лада Бідяк і Ляриса Рейфієл. Крім того, перебіг Конвенції було записано на відео Влодком Артимишином і його командою.

Успіх Конвенції треба завдячувати Конвенційному комітетові під головуванням Оксани Тритяк, головного організатора УНСоюзу. Членами комітету були: М. Філь, С. і Р. Гаврилюки, Максін Гайден, М. Лев, Соня Семанишин, Анна Слободян, С. Тисяк і Нестор Паславський (керівник Союзівки).

Право голосу на Конвенції мали 60 делеґатів Відділів УНСоюзу, 17 членів і один почесний член Головного уряду.

Переклад:
Христина Ференцевич

На відкритті Конвенції гимни США, Канади та України виконала Святослава Качарай. *Фото: Рома Гадзевич*

Новообрана Екзекутива УНСоюзу (зліва): Другий заступник президента Евген Осціславський, Перший заступник президента Михайло Козюпа, скарбник Рома Лісович, Президент Стефан Качарай, Головний секретар Христина Е. Козак, Директор для Канади Мирон Грох .

Радні Головного уряду УНСоюзу під час заприсяження (зліва): Олег Палащенко, Люба Понятишин Кеске, Ґлорія Горбата, Андрій Шуль, Євген Осідач.

Продовження звіту з Конвенції Українського Народного Союзу буде вміщено в наступному числі „Свободи".

На конвенції УНСоюзу (зліва): радні Мая Лев, Ґлорія Горбата, Оля Черкас, Альберт Качковський.

До наших реклямодавців

Беручи до уваги незадовільну доставу „Свободи" Поштовою службою, ми є зобов'язані повідомити про це наших реклямодавців і читачів і просити їх пересилати свої повідомлення та інформації значно раніше, заздалегідь.

Ми пропонуємо щоб події в „Свободі" оголошувати за три-чотири тижні заздалегідь (беручи до уваги доставу газети у вашій окрузі та розташування потрібної публіки), щоб читачі-передплатники наших видань мали відповідний час на заплянування своєї участи в даній імпрезі.

Підкреслюємо, що передплатники„Свободи"на мережі Інтернету завжди матимуть можливість одержати вчасну інформацію стосовно плянованих імпрез.

Тим часом будьте повідомлені, що наша адміністрація перебуває в тісному контакті з Поштовою службою та постійно намагається знайти розв'язання цієї проблеми – незадовільної достави газети.

Дякуємо за Ваше вирозуміння, терпеливість і співпрацю.

Редакція та адміністрація

Делеґати під час пленарної сесії Конвенції УНСоюзу (в першому ряді зліва): Оксана Лопатинська, Марія Осціславська, Андрій Ґавданович.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Гостей з України приймали союзянки

ДІТРОЙТ. – Дітройтська округа Союзу Українок Америки (СУА) в співпраці з Фундацією „США-Україна" приймала 16-24 квітня у Ворені, Мишиґен, п'ятьох представників освіти з України, які ознайомлювались з системою американської освіти, відвідуючи різні заклади метрополії Дітройту.

Гості приїхали за програмою „Відкритий світ", яка охопила 47 представників різних галузей праці в Україні.

Програму започаткував американський уряд в 1999 році. Її повністю фінансує Федеральний уряд США, а здійснює Центр „Відкритий світ" при Бібліотеці Конґресу США у Вашінґтоні та в Посольстві США у Росії. Україна та інші пострадянські країни були включені в цю програму з 2003 року.

Поїздка почалася з дводенного перебування у Вашінґтоні, де учасників програми поінформували про їхнє перебування в Америці. Фундація „США-Україна", яка керувала програмою в площині освіти через заступника голови Фундації в справі зовнішніх зв'язків Віру Андрушків, запропонувала Дітройтській окрузі СУА (голова Ліда Яхницька) зайнятись цією частиною програми.

На летовищі гостей зустріли українським короваєм. Перекладачем була Матільда Кукліш з новоприбулих еміґрантів. На летовищі гостей познайомили з українськими родинами, у яких вони мали проживати. Теплі обійми і сльози були з обох сторін.

Гості відвідали ряд шкіл та університетів, українські католицькі школи парафії Непорочного Зачаття, суботні „Рідну школу" та школу ім. Лесі Українки, світличку, якою займається 76-ий відділ СУА, а також наші кредитівки, церкви, музеї, побували в місцевих бібліотеках. Їм допомагали Оля Конюх, Оксана Урбан, Дорис Дужа, Дзвінка Гайда.

Гості з України 22 квітня в Українській католицькій церкві св. Йосафата. Зліва: Ліда Таращук, Ніна Омеляненко, Галина Паскал, Тамара Федорова, парох о. Маріо Дацишин, Ліда Яхницька, Оксана Коваленко, Алла Колупаєва, Лідія Казевич, і Матильда Кукліш. Фото: Адріян Квітковський

Надзвичайно зворушливою була зустріч з делеґатками в „Українському селі", де перед ними виступив хор „Золоті дзвони" під керівництвом Олі Соловей. Гості сприймали все це з здивуванням, а дехто й заплакав: „Старші люди, а мають такі чудові можливості спілкування, співають у хорі!"

Гості мали і можливість зустрітись з членами місцевого самоврядування, зокрема з управою конґресмена Сандера Левіна, стейтовим представником уряду Лесі Лис, Андрієм Дужим, Марком Лисом, були присутні на симфонічному концерті в Лівонії, яким дириґував Володимир Щесюк, відвідали Інститут мистецтв (організувала Іва Лісікевич) та ін.

Прощальний вечір за участи української громади відбувся в Українському культурному центрі. Кожна з делеґаток виступила, розповідаючи про свою працю в Україні, відповідаючи на запитання.

Віра Крива

Учасники зустрічі в Дітройті 16 квітня перед домівкою Округи Дітройт Союзу Українок Америки.

Зустріч молоді під проводом Сестер-василіянок

ДЖЕНКІНТАВН, Пенсильванія. – 25 квітня у приміщенні Духовного центру Сестер чину св. Василія Великого відбулася щорічна зустріч молоді на тему „Емаус". Організували зустріч сестра Дія Загурська, яка нещодавно приїхала з України для допомоги Сестрам-василіянкам Американської провінції в їхній місійній діяльності, та сестра Анна Лашок, голова Катехитичної комісії єпархії свмч. Йосафата (Парма, Огайо).

Зустріч розпочалася Літургією у каплиці Пресвятої Трійці, яку відслужив о. Юрій Ворщак. Під час Літургії він виголосив змістовну проповідь, в якій заохочував молодих людей не боятися пізнавати Христа і сміливо йти за Ним у сьогоднішньому бурхливому світі.

Після Літургії учасники інсценізували уривок зі Святого Письма про Емаус. Прочитавши подію в ролях, повернувшись в Духовний центр, при ламанні хліба молодь мала змогу пережити присутність Христа як подорожуючого разом з ними у сучасному світі. На закінчення інсценізації разом прославили Христа співом „Христос Воскрес!"

На початку духовної науки сестра Д. Загурська привітала молодь і заохотила до активної участи у програмі.

Духовні науки та дискусії провадили семінаристи духовної семінарії ім. свмч. Йосафата у Вашінґтоні – Андрій Келт та Євген Гуленко. У своїх науках семінаристи змістовно та глибоко відкрили зміст події в Емаусі та перенесли її у буденне життя кожної людини, поруч якої завжди є Ісус.

Сестра А. Лашок у своїй промові висвітлила основні етапи покаяння у житті кожної людини. Зараз вона працює над створенням фільму про Тайну покаяння.

У дискусіях учасники зустрічі задавали запитання і діставали відповіді на тему Тайни покаяння.

На закінчення молодь прийняла від сестер гарно прибрані пасочки, як символ воскресіння і життя Ісуса між нами.

Учасники зустрічі сестра Лавра Палка – протоігуменя (в першому ряді зліва), о. Юрій Ворщак – капелян (в першому ряді справа): сестра Дія Загурська (в другому ряді зліва), о. Бернард Панчук – парох церкви св. Юрія в Ню-Йорку (в центрі), сестра Анна Лашок (в другому ряді справа) з семінаристами.

Сестра Дія Загурська

Діють оборонці української мови

Учасники зустрічі Товариства української мови ім. Тараса Шевченка в квітні на Фльориді.

КЛАРЕНДОН-ГІЛС, Іліной. – В березні Товариство української мови ім. Шевченка в США (ТУМ) відзначило 20-річчя співпраці з обласними осередками „Просвіти" в Україні. В квітні відбулася товариська зустріч з членами ТУМ, які проживають на Фльориді. Голова ТУМ Віра Боднарук подала короткий звіт про працю за 2009 рік, яка полягала у фінансовій допомозі на українські видання в Україні, а також висиланні книжок для „Просвіти" в Севастополі.

На видавничу діяльність було передано в Донецьк фонди на підручники українською мовою з гірництва, часопис „Дзвін Севастополя" та дитячі книжки в Севастополі, журнал „Бахматський край" в Луганську, перевидання книжки Уласа Самчука „Кулак" в Рівному, дитячий журнал „Журавлик" в Харкові, розбудову книгарні „Просвіти" в Чернігові, часопис „Слово „Просвіти" в Києві, фестиваль української молоді в Полтаві, працю „Молодої „Просвіти" в Херсоні, видавничу діяльність в Кіровограді, дитячу книжечку „Квітовіршики" в Хмельницькому.

На стипендії для студентів з незаможних родин, які будуть студіювати україністику, було передано фонди до університету „Острозька академія", до Університету ім. Петра Могили в Миколаєві, та на стипендії для здібних студентів з різних реґіонів України через видавництво „Смолоскип" в Києві.

ТУМ є членом Фундації Голодомору 1932-1933 років в Чикаґо і щорічно бере участь у відзначенні цієї трагедії українського народу. ТУМ також фінансово підтримує працю над фільмом Ірени Забитко про Чорнобильську трагедію.

Листування з обласними „Просвітами", університетами та бібліотеками відбувається здебільшого по інтернеті.

Двічі на рік проводяться інформативні зустрічі в Чикаґо і на Фльориді. ТУМ бере участь в „Українських днях" в Чикаґо та базарі в Осередку св. Андрія в Норт-Порті, Фльорида, виставляючи книжки і журнали та газети з України, видавцям яких ТУМ надавало фінансову допомогу. Проводяться літературні вечори з іншими місцевими організаціями. В Чикаґо відбулася імпреза „Мова наша солов'їна", а на Фльориді – Свято Злуки та Шевченківський концерт.

16 квітня Головна рада Всеукраїнського товариства „Просвіта" ім. Шевченка в Україні скликала раду голів обласних осередків в Києві, на якій визначено дії, які мали б запобігти несприятливій настанові нового уряду щодо розвитку української мови та культури.

Було одностайно ухвалено засудити спроби окремих істориків України створити підручник „Історія України" спільно із фахівцями Російської Федерації, в якому не буде правдивої історії України.

Адреса ТУМ: Ukrainian Language Society, 425 Ridge Ave., Clarendon Hills, IL 60514.

Віра Бондарук

Вшанували пам'ять загиблих

ДІТРОЙТ, Мишиґен. – Глибоким болем і співчуттям зустріли в катедральній парафії св. апостола Андрія Первозваного звістку про катастрофу польського урядового літака, в якій загинули провідники держави.

Архиєпископ Української Автокефальної Православної Церкви в США Київського патріярхату Олександер Биковець з соборним духівництвом відслужили Панахиду за загиблими. 13 квітня вони, на запрошення Церкви Діви Марії – Королеви Ангелів, взяли участь в урочистій церемонії уряду Ґемтремку і польської громади з вшанування загиблих у катастрофі літака під Смоленськом.

Владика Олександер прочитав Заупокійні молитви на центральній площі міста в присутності урядовців, Генерального консула Польщі в Чикаґо, представників духовенства та інших офіційних осіб. Величезний натовп молився разом з ним.

Після церемонії відбулася Хресна хода вулицями Ґемтремку до церкви, де був відслужений імпровізований реквієм.

Єпископ Паїсій Дмоховський

Імпреза в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя

НЮАРК, Ню-Джерзі. – Два роки тому Українська католицька церква св. Івана Хрестителя почала приділяти особливу увагу старшим парафіянам. На день св. Валентина, на початку весни та на початку літа їх відвідують з символічними подарунками, які засвідчують, що ніхто й ніколи не забуває про старших людей, які багато зробили для своєї громади. Такі відвідини – не завжди легка справа, бо парафіяни мешкають в різних місцях, і треба далеко до них їхати.

Старшим парафіянам сподобалися ці відвідини, тому вирішено не лиш відвідувати старших, але й запросити їх до церковної залі на обід. На першому такому обіді, який відбувся минулого року, було введено в дію новозбудований елевейтор.

Учасники імпрези Катруся та Володимир Воловодюки з ... крокодилом.

Парох о. Леонід Мальков – провідник сафарі. Фото: Ігор Гапій

На другому обіді, в жовтні, запросили гостей на подорож довкола світу. Залю прибрали прапорами різних держав світу, виступили танцюристи з танцями різних країн.

15 травня відбувся ще один обід в церковній залі церкви не лише для старших, а й для людей різного віку. Залю перетворили в джунґлі, де висіли зображення диких звірів, зі стелі звисали різнокольорові птахи, а на великому екрані показували щораз інших диких африканських звірів. Кожого з гостей фотографували і пізніше показували між звірами на великому екрані.

Настоятель о. Леонід Мальков сердечно гостей привітав і сказав: „Вітаємо вас на нашому сафарі – ми відвідаємо Південну Африку, Занзибар, Уґанду, Танзанію, Зімбабве, а якщо буде досить часу, то ще й Кенію, Момбасу та Ботсвану. Звірів можна фотографувати, але лише здалека, щоб вас не вкусили. На всякий випадок кожний з вас може вжити піґулку проти малярії. Піґулки є на кожному столі".

Парох підкреслив, що парафія – це одна родина, яка повинна не лише разом молитися, й мати спільне дозвілля, цікаві розваги.

Увагу привернули живий вуж, велика ящірка та великий павук-тарантула, які завітали з недалекого зоологічного саду „Turtle Back Zoo". За 102 років існування церкви св. Івана Хрестителя у ній ще не було таких створінь, ще й з далекої Африки.

Наступна така подорож у світ уяви відбудеться в жовтні, на яку всіх запрошено.

Ксеня Гапій

Бекі Патакі (зліва) показує Наталці Буняк живого вужа.

Art by E. Kozak

Зальцбурзькій гімназії виповнилося 65 років

Володимир Воловодюк

Нинішнього року виповнилося 65 літ з дня відкриття Української реальної гімназії в таборі переселенців у Лєксенфельді біля Зальцбурґу і 60 років від її закриття. Протягом п'ятилітнього її існування 32 професори у несприятливих умовах навчали 375 учнів.

Після Другої світової війни тисячі українців опинились за межами своєї батьківщини, в Австрії і Німеччині, де виник ряд таборів. Один з них був на території Зальцбурґу, в Австрії.

8 травня 1945 року, після приходу американських військ до Зальцбурґу, українські втікачі, за згодою американської команди міста, заснували Український комітет.

У колишніх військових казармах і бараках люди почали творити табори біженців. На терені Зальцбурґу існувало п'ять таборів – в Лєксенфельді, Легенері, Ґріні, Гельбруну і Глязенбаху. Незначне число українців жило поза таборами.

В кінці травня скликано загальні збори українців, на яких вибрано управу і контрольну комісію, а невдовзі створено шкільний реферат, який очолив д-р Володимир Калина. Він отримав дозвіл від американської влади на відкриття початкових шкіл і гімназії, а від австрійської влади – затвердження плянів навчання. Під кінець вересня 1945 року в одній кімнаті дерев'яного бараку розпочато навчання в гімназії по дві години денно.

Вже на самому початку до гімназії вписалось 146 учнів, а з плином навчального року їх число збільшилось до 206 осіб. Спершу не було ні столів, ні лав, ні шкільного приладдя. Учні сиділи на дошках, підпертих цеглинами.

Новостворений батьківський комітет гімназії разом з учительським збором, за згодою управи табору і організації допомоги втікачам, розпочали будову нового бараку для гімназії, яку закінчено в жовтні 1945 року. Новозбудований барак мав шість кляс і по одній кімнаті для директора й учительського збору. Дві молодші кляси розміщено у вже існуючому бараці. В цьому бараці містилися і початкові гуртожитки для хлопців і дівчат. З часом управа табору передала гімназії ще дві додаткові кімнати для гуртожитків, так що разом у гуртожитках проживало 30 учнів.

Навчання базувалось на програмах австрійських реальних гімназій з поширеним вивченням української мови. Шкільні свідоцтва видавались англійською і німецькою мовами, тоді як раніше вони видавались тільки німецькою мовою.

Спершу у гімназії навчало 15 професорів, два катехити і директор. З часом їх число майже не змінилося, хоч мінялися особи. В цілому за п'ять років існування гімназії учнів навчало 26 професорів і шість катехитів.

Під кінець 1945-1946 шкільного року в гімназії навчалось 206 учнів. У вакаційний час майже всі учні, які належали до Пласту, перебували у таборах над озером Фушль недалеко від Зальцбурґу. В них взяло участь 96 юнаків, 64 юначок і майже 50 новаків і новачок.

Після 3-ої год. по полудні в приміщеннях гімназії відбувалось навчання для дітей народної школи. Інші кляси використовувались на сходини існуючих на терені табору товариств. Одну кімнату зайняв Пласт, який був майже інтеґральною частиною гімназії. Варто згадати, що гімназія і мешканці табору користувались досить великою бібліотекою (на самому початку існування табору Лєксенфельд в його околиці знайдено розбитий вагон з українським книжками, які перевезено до табору і там відкрито бібліотеку).

26-28 червня 1946 року відбулась перша матура, до якої зголосилося 43 звичайні учні і чотири екстерністи. З них 32 випускники гімназії без жодних труднощів поступили на зимовий семестр університету в Граці.

Внутрішнє життя гімназії було досить багате. Найбільшою організацією був Пласт, заснований ще в 1945 році проф. Юліяном Кам'янецьким з допомогою проф. Павла Баб'яка і Романа Міхняка. У 1946-1947 шкільному році Пласт мав понад 300 осіб. Його опікунами були професори гімназії.

Існували при гімназії Марійська дружина під проводом о. Юрія Гнатишака (католицька), гурток ім. Петра Могили під проводом о. Михайла Коржана (православна), шкільний хор, учнівська громада, гуртки українських народних танців і театральний.

1946-1947 шкільний рік розпочався 5 вересня. До гімназії вписалося 273 учні. З весною 1947 року почалась еміґрація за океан, і вже в березні 1947 року виїхав до США засновник гімназії і перший її директор д-р В. Калина. Фукцію директора перебрав проф. Микола Кокольський, який, одначе, також у серпні 1947 року виїхав до США. Директором став проф. Михайло Бачинський. У цьому часі виїхав до США також проф. Микола Матвіїв-Мельник. За ними потягнулась валка родин, так що на кінець шкільного року число учнів дещо зменшилось.

Письмова частина матури відбулася 26-29 березня, а 1947 року – усна, в другій половині квітня. Матуру здали 52 учні.

Влітку 1947 року гімназисти-пластуни набирались сил у пластових таборах – хлопці на Ґінтерзее, дівчата у Вольфґанґзее. Після одномісячного перебування в таборах

(Закінчення на стор. 15)

У жовтні 1945 року вчителі і гімназисти майструють лави, стільці, таблиці.

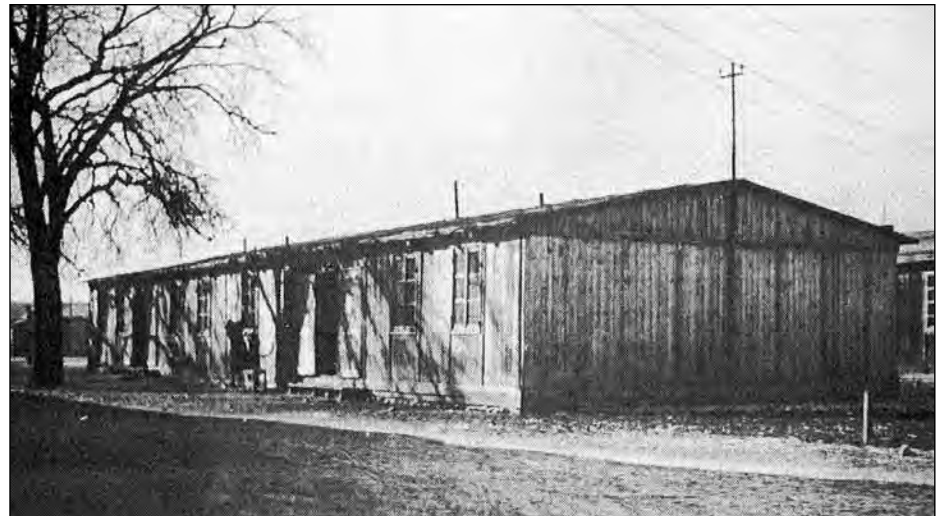
Барак, в якому було відкрито гімназію.

Марію Абрамюк з Ню-Йорку привітали з 100-річчям

НЮ-ЙОРК. – 27 березня відбулись загальні збори відділу „Самопоміч" Об'єднання українців Америки (ОУА). Зборами провадила президія – голова Ярослав Оберишин, секретар Володимир Корнага.

Після вичерпних звітів голови відділу Наталії Думи та членів управи про працю відділу в українській громаді Ню-Йорку, голова Контрольної комісії Я. Оберишин ствердив, що праця була дуже успішною і корисною, а касові книги ведено правильно і точно. Присутні оплесками схвалили його пропозицію на уділення абсолюторії.

Перевибрано головою Н. Думу, а до управи увійшли Анастазія Гірняк, Ірина Далесіо, Дарія Дроздовська, Олег Лопатинський, Катерина Плішак, Надія Савчук, Анна Сафян, Петро Сітники, Олександра Юзенів. Працівником канцелярії є Оксана Лопатинська, адміністратором Школи українознавства – Н. Дума.

Члени управи відділу Об'єднання українців Америки з ювілятою Марією Абрамюк: (сидять) М. Абрамюк і Олег Лопатинський, стоять зліва: Ірина Далесіо, Надія Савчук, Мішел Берґер, Стефанія Косович, Катерина Плішак, Олександра Юзенів і Оксана Лопатинська.

Фото: Олег Лопатинський

6 травня, на щотижневому зібранні в домівці „Самопомочі" великої кількости пенсіонерів для популярної гри „Бінґо", управа зробила всім несподіванку: голова Головної управи ОУА і член управи відділу О. Лопатинський повідомили, що Марія Абрамюк саме відзначає своє 100-річчя. Пролунали „Многая літа", а також вітання з днем народження, було внесено великий торт та квіти. Про ювілятку розповіла програмова референтка відділу І. Далесіо.

М. Абрамюк приїхала з Европи у 1949 році з чоловіком і трьома дітьми. Через кілька років чоловік помер, і вона залишилась сама з дітьми.

Працювала, виховувала дітей, дбала, щоб вони здобули вищу освіту і пам'ятали про Україну. Її праця увінчалась успіхом. М. Абрамюк дожила до такого гарного віку. Вона є побожною, відзначається життерадісністю, привітністю, активністю. І. Далесіо подарувала ювілятці монтаж світлин М. Абрамюк з нагоди різних імпрез відділу, в яких вона брала участь.

На свято прибула Мішел Берґер – представниця від Радної міста Ню-Йорку Розі Мендез. Вона вручила М. Абрамюк проклямацію – почесну грамоту, в якій красномовно описано її життєвий шлях і зроблено наголос на гарному вихованні дітей.

Олександра Юзенів

Свято друкованого слова

ТЕРНОПІЛЬ. – 14-17 квітня в приміщенні виставкової залі кінотеатру „Перемога“ відбувся всеукраїнський книжковий фестиваль „Джура-фест“. Фестиваль організувало видавництво „Джура“ (директор Василь Ванчура) за підтримки Тернопільської міської ради. Його мета – популяризація української книги, сприяння розвиткові української літератури та видавничої справи.

Бережанський музей книги (директор Лілія Зінчук) в день відкриття фестивалю провів виставку „Читати набагато цікавіше“, на якій представив стародруки, рідкісні видання Маркіяна Шашкевича, Андрія Чайковського та інших відомих світочів літератури, а також зменшену копію друкарського верстата Івана Федорова.

Спонзором виставки був підприємець Немесіо Чавес Ґонсалес. Музеєві подарували свої книжки Ірина Веснянко, Марія Гуменюк, Раїса Обшарська, Наталка Михно та ін. Фестиваль став величним святом друкованого слова.

Тетяна Будар

Урочисте відкриття фестивалю „Джура-фест“ в Тернополі.

„Кобзар“ збережений з часу війни

ЯРОСЛАВИЧІ, Рівненська область. – Виданий у львівському „Українському видавництві“ в 1942 році „Кобзар“ Тараса Шевченка був призначений для Української Повстанської Армії.

Тривалий час цей „Кобзар“ був сімейною реліквією в родині директора Ярославицької школи Віктора Посільського, а наразі він передав реліквію у шкільний музей.

На фото: Директор Ярославицької школи Віктор Посільський з родинним „Кобзарем“ 1942 року, який став експонатом шкільного музею.

Євген Цимбалюк

Зальцбурзькій...

(Закінчення зі стор. 14)

учні повернулись, щоб розпочати новий навчальний рік.

У 1947-1948 році на навчання зголосилося 196 учнів, а закінчив цей рік 141 учень. Зменшення учнів було спричинене поспішним процесом еміґрації, головно до заокеанських країн. Вже в грудні 1947 року виїхав до США третій директор гімназії – проф. М. Бачинський. Керму гімназії перебрав проф. П. Баб'як. Йому довелось найдовше керувати нею, аж до грудня 1949 року, коли він виїхав до США.

Третя матура відбулася 24 і 25 травня 1948 року. До іспиту приступило 24 абітурієнти. Еміґрація з таборів набирала більшого темпу, в результаті чого на 1948-1949 шкільний рік до гімназії зголосилось 126 учнів, а закінчило цей рік лише 54. Письмові матуральні іспити відбулися 28-31 березня, а усні – 9 травня 1949 року. Успішно перейшли іспит 14 абітурієнтів.

Мало статистичних даних збереглося про 1949-1950 шкільний рік. Не знаємо, скільки учнів починало навчання в цьому році, скільки закінчило. З причини ліквідації табору приспішено останній матуральний іспит, який відбувся 9 листопада 1949 року в присутності шести професорів і катехита. Шість абітурієнтів склали іспит.

Так закінчився п'ятирічний період навчання в Українській гімназії в таборі переселенців у Зальцбурзі.

Четем, Ню-Джерзі

Найдовший вишитий рушник – на святі в Луцьку

Найдовший вишитий рушник єднання на фестивалі в Луцьку.

ЛУЦЬК. – На Театральному майдані 9-10 травня відбувся перший Всеукраїнський фестиваль вишитого рушника „Вишиті обереги єднання", ініціятором якого був керівник творчої фірми „Ідея", Заслужений діяч мистецтв України Віталій Іваницький. Участь у фестивалі взяли народні умільці 17 областей України.

Було визначено лавреатів у номінаціях: найкращий рушник, найбільша сім'я, що взяла участь у святі, наймолодша і найстарша вишивальниці. Вихованці Волинської духовної семінарії принесли на свято прикрашену рушниками ікону Божої Матері „Пантанаса" з храму Всіх Святих Землі Волинської.

Найдовший рушник простягнувся на 1,370 метрів. Його було складено з сотень рушників. Наймолодшому учасникові свята виповнилось п'ять місяців, а найстаршому – 82 роки. Найдавніший рушник був вишитий 141 рік тому, а найновіший - у ніч перед фестивалем.

Євген Цимбалюк

В Очакові пам'ятають трагедію крейсера „Молотов"

ОЧАКІВ, Миколаївська область. – Головне багатство Очакова – море. Сюди їдуть оздоровитися. Незважаючи на брудні пляжі і відсутність розвинутої туристичної інфраструктури, відпочиваючих вистачає. Насамперед тому, що в Очакові відпочивати набагато дешевше, ніж, приміром, у Криму.

На пляжах здається, що Очаків – дуже українське місто. Адже біля моря звучить переважно українська мова. Та це мова приїжджих. Очаківці у своїй масі – російськомовні. Хоча, беручи приклад з туристів, місцеві жителі починають потроху згадувати своє українське коріння.

В Очакові і досі бовваніє Ленін, який сумно дивиться на халупи часів „розвинутого соціялізму". Тут, як і раніше, продають пиріжки і креветки на пляжах, купають у морі собак, без міри п'ють вино, їдять рибу і полюють за приїжджими, бо це єдине джерело прибутку. Під час відвідування міста я дізнався, нарешті, що то за пам'ятник стоїть в центрі його. Мене здивував російський напис на його постаменті: „Вони виконували закони батьківщини („отєчества") і до кінця виконали свій військовий обов'язок перед нею". Я не міг достеменно збагнути його змісту.

Братська могила моряків з крейсера „Молотов".

Цього року місцева газета „Чорноморська зірка" повідомила, що пам'ятник встановлено на братській могилі моряків – жертв трагедії, яка сталася 5 жовтня 1946 року. Того дня у Тендрівській затоці проходили щорічні великі фльотські навчання.

Крейсер „Молотов" стріляв з баштових гармат і під час стрільби з гармати головного калібру розірвався мішок з порохом. Спалахнула пожежа. І старшина затопив водою корабельні приміщення.

Скільки усього людей загинуло в трюмах, знають, напевне, лише архіви КҐБ. Очаківці твердять, що згоріли і втопилися не менше 180 моряків. 22 з них поховали в Очакові (таке число подане тепер і у офіційних джерелах Росії), решту – в Одесі та Севастополі, бо так було легше приховати маштаби катастрофи, про яку, за звичаєм, офіційно не повідомляли. Крейсер „Молотов" пам'ятають ще й тому, що у серпні 1947 року його відвідав Йосиф Сталін.

Два тижні корабель чистили і фарбували. Ніхто не знав, у чому справа, аж доки на підході до Ялти було отримано повідомлення про візиту генералісимуса. Коли Й. Сталін вже виходив з корабля, приїхав В'ячеслав Молотов і попросив дозволу відвідати корабель, названий на його честь. Але Й. Сталін такого дозволу не дав.

3 серпня 1957 року після „викриття антипартійної групи Молотова, Каґановича і Маленкова" корабель був перейменований на „Славу", а це ж було зменшене ім'я Молотова. 4 квітня 1972 року крейсер було виведено з дійсної служби і згодом розібрано на брухт в Інкермані.

За яке „отєчество" загинула нещасні матроси на крейсері „Молотов", яких убили, щоб врятувати стару залізяку? Хочеться вірити, що тепер, дізнавшись правду, очаківці напишуть на пам'ятнику щось зрозуміле і людяне…

Олександер Вівчарик

Є ще кораблі в Очакові.

Вечір на Дніпровському лимані. Фото: Олександер Вівчарик

ЛЮДСЬКІ ДОЛІ

Мисткиня-українка з вулиці Діброва

Діброва – це назва короткої вулиці, озера і парку в місті Брайтоні, Мишиґен, за 50 миль від Дітройту. „Чарівна діброва" – так назвала її колись українська письменниця Софія Парфанович в однойменній книзі. І справді, місце надзвичайно чудове, дуже схоже на рідні батьківські землі. Маленьке продовгувасте озерце з чистою водою приваблює диких гусей, лебедів, а також рибалок. З одного боку озера – парк „Діброва" української громади Дітройту, у якому відбуваються різні святкування, зустрічі.

По той бік озера – вуличка Діброва. Гарні чепурні будиночки, впорядковані подвір'я, квіти нагадують про українське життя. Тихо, затишно, спокійно. Діброва справді чарівна.

Є тут будинок, в якому живе овдовіла вісім років тому Лідія Терлецька-Добровольська. А в будинку – ніби український музей. Гуцульські домоткані килими і вишивки, картини, намальовані її чоловіком та іншими художниками, різьба, сувеніри, вази ручної роботи. І все таке українське, знайоме, підібране зі смаком. Посередині – рояль, якому присвятила більшу частину свого життя Л. Терлецька-Добровольська.

Українська громада Дітройту добре знає її. Вона бере активну участь у житті, як робила це здавна з своїм чоловіком – Святославом Добровольським, є постійною читачкою газети „Свобода", мала багато концертів. Багатьох дітей навчила музиці. Ще донедавна, майже до свого 85-ліття, давала дітям лекції гри на фортепіяні. Багато людей підтримують дружні стосунки з нею, бо вона не лише музикант, а й українська патріотка, історик, знавець багатьох мов.Також вона майстриня в площині українських вишивок.

Л. Терлецька народилася і зростала в селі Сков'ятині Борщівського району Тернопільської области. Після приходу більшовиків старшого брата на 18 років ув'язнили в Сибіру. Л. Терлецька потрапила на примусову працю до Німеччини, але її музичні здібності привернули увагу місцевих добродіїв і їй надали можливість вчитися.

Коли пощастило приїхати до Америки, далі вчилася в Ню-Йорку, а потім вчила інших в Дітройті, де зустріла С. Добровольського і стала його дружиною. Чоловік походив з Кам'янця-Подільського, вчився архітектури в Німеччині, працював в Австралії і Канаді, а в Дітройті був інженером в компанії „Форд", а потім – „Дженерал Моторс". Захоплювався живописом.

Лідія Терлецька-Добровольська біля картини Святослава Добровольського „Соняхи біля хати".

Л. Терлецька-Добровольська була вчителькою музики в школах, а потім давала приватні лекції. Разом подружжя прожило 36 років.

Через 25 років разом з чоловіком відвідала Львів, де провела найкращі роки дитинства. Щаслива була тим, що зможе побачити батька (мати вже померла) і брата, віднайти могили родини в селі Сков'ятині, побачитись з родиною. Потім підтримувала брата, який втратив здоров'я на каторзі. Опікувалась його скульпторською спадщиною: відлито в бронзі 50 медалей на історичну тематику і передано до українського національного музею в Львові. Нещодавно виконала останню просьбу брата – видала у Львові історичну книгу „Етногенез українського народу".

Хоч за віком нелегко це дається, але вона ще повна сил, допомагає всім і у всьому. Усі життєві незгоди пережиття дали їй загартування, тому й продовжує жити Україною, цікавиться політичним і культурним життям рідної землі.

Ольга Савченко,
Чикаґо

Між трьома окупантами

Щоб приборкати національне усвідомлення українців у Польщі, польська влада перед Другою світовою війною уживала багато в'язниць, але з часом зосередила усіх в'язнів в концентраційному таборі „Береза Картузька" на Підляшші.

Наближалась війна, і в Організації Українських Націоналістів було багато праці, пов'язаної з наступними подіями. Я, як кур'єрка ОУН, теж мала багато праці, їздила до міст Галичини поїздами, верталася вночі. Однієї ночі трамваї у Львові вже не ходили, і я мусіла з головного двірця йти пішки до Личаківської вулиці, де жила моя родина. Це забрало годину часу, хоча йшла спортовим кроком.

Польська поліція вистежила мої поїздки й 12 березня 1939 року арештувала мене. Після допиту на вулиці Лонцького перевезли мене до в'язниці „Бриґідки", призначили до 13-ої камери. Я сприйняла це як злий знак, але в тій камері я зустріла знайомих зі Львова – Олю Чемеринську і Ганю Воронку.

Сиділи ми недовго – кілька місяців, бо після удару німецької бомби на головний двірець поліція викликала О. Чемеринську й мене з речами й звеліла чекати. Ми думали, що нас випускають на волю, попрощалися з сусідками й вийшли. Але поліція повела нас на в'язничне подвір'я, де стояли вже кілька жінок і велика група чоловіків. Нам наказали ночувати у шпитальній кімнаті.

Вранці до нас приєдналися Дора Дмоховська, Маша Головко й Стефа Тисович. Було нас п'ятеро дівчат, яких приєднали до групи чоловіків і, оточених поліцією, повели на львівський двірець „Підзамче". Там чекали на нас відкриті вагони.

Коли нас привезли до „Берези", поліція стала в дві лінії з ґумовими палицями. Викликали по одному в'язневі й били палицями по головах та плечах. Найбільше ударів дістав о. Ярослав Чемеринський, що мав хвору ногу й не міг швидко бігти. Інші в'язні затягнули його за браму в'язниці.

Нас поділили на дві групи – жінки пішли до будинку праворуч дороги, чоловіки – ліворуч. С. Тисович і я дісталися на першому поверсі до кімнати число 13, де мали бути дві особи, але вже було там сім в'язнів – ми і німкені.

На поверсі була лише одна лазничка, то ми чекали в черзі на свою групу. Дорогою зустріла я Марійку Криву, що вже у Львові була хворою, д-ра Софію Парфанович і Ліду Пеленську.

Харч у „Березі" був набагато гірший, ніж в „Бриґідках" у Львові. Рано діставали ми кусник хліба й якусь юшку, яку називали „кавою". Увечорі кликали нас до їдальні, яка була в пивниці будинку. Там діставали ми по мисці „зупи". Щасливий був той, хто знаходив у ній трохи каші чи якусь ярину. Але часом зупа була такою рідкою, що ми голодними йшли до кімнат. Бідні були ті жінки, що довше сиділи в „Березі": вони чекали, коли „вечеря" закінчиться в надії щось знайти з їжі. Наглядачки били їх ґумовими палицями по ногах.

Але усе має свій кінець. Війна закінчилася. Німці вже не бомбардували. У в'язниці не було чути голосів нашої сторожі.

Одного ранку ми почули голоси: „Втікайте, брами відчинені!". Це було 18 вересня 1939 року. Ми вибігли поза браму. На подвір'ї було вже багато чоловіків. Ми знайшли групу львів'ян і рушили з ними.

Місцеві поліщуки вітали нас приязно. Жінки мали покраяні кусники хліба й частували нас молоком. В перших двох днях ми зустрічали німецьке військо, що рухалося на схід.

Другого вечора група німців зупинила нас, не повіривши, що ми були в'язнями польської тюрми. Замкнули нас у великій стодолі й наказали ночувати. Вранці нас випустили.

Ми дістали консерви й щось до пиття. Пізніше ми перейшли польські землі й йшли голодні. Але одного дня нашим хлопцям вдалося „позичити" ровери в одному селі, а продати їх – у наступному. Тоді ми мали вечерю з хліба й пиво. Часом крали картоплю в одному селі й пекли її в наступному – це також була вечеря.

Одного ранку ми з Олею Сорокою (як завжди, ми йшли перші) зустріли поляків в червоних хустинах й з написами в руках. Вони зустріли нас словами: „Здрастуйте, дівчата!". Ми також мали червоні маки на головах. Це знову почалися українські села. Тут вже господарювало російське військо.

На Львівському двірці російська контроля жителів Львова перепускала. Радість вдома була велика, але бракувало молодшого брата, що був уже заарештований поліцією на два дні раніше.

Наступного дня з'явився в нашій хаті енкаведист, який забрав мене до їхнього бюра на Курковій вулиці. Мені наказали зголошуватися щодня о 4-ій год. по полудні. Слідчих цікавило питання: „Чому польська поліція вас арештувала?". Після кількох таких „переслухань" я вже не ночувала в родичів і чекала на розпорядження з ОУН.

Одного дня дістала доручення з'явитися о 4-ій год. по полудні на кладовищі на вулиці Янівській. Після короткого переїзду поїздом ми йшли ріллею довгий час. Під вечір опинилися в місті Белз. Це місто належало вже до терену німецької окупації.

Ольга Кобзяр,
Гантер, Ню-Йорк

НОВІ ВИДАННЯ

Австралійське чудо

Леся Ткач. „Чужина, чужина". Оповідання, Київ: „Ярославів Вал", 2009.

Це – підсумкова книжка письменниці, яку довший час не досить знали поза Австралією. Вона – дочка письменника Дмитра Нитченка-Чуба. Почала писати в 1977 році, скромно ховаючись за псевдо „Леся Богуславець", – і тільки тепер видала книжку під своїм власним (свого чоловіка) прізвищем – Леся Ткач. Не сумніваюсь, що читачі її одразу пізнають і полюблять, бо, їй-Богу, є за що.

Л. Ткач дякували за щедре добродійництво, за її полум'яну любов до України, за часті візити до батьківщини. Іншої, ніж Україна, у неї й не було. Вона належала до тієї трагічно пораненої долею частини нашої молоді, що опинились за кордоном з незакінченою середньою освітою, серед воєнної хуртовини і труднощів на новій землі.

Перші два роки були нестерпно тяжкими. Сім'я була відділена від батька, давався взнаки несприятливий клімат, тяжкою і невдячною була праця. Проте, пройшовши „чистилище", українські іміґранти пристосувались до нових умов, з'єднались громадою і вийшли на культурний, заможний рівень та здобули прихильність австралійців.

Діти були спроможні ходити в свою, повноправну, гімназію, а сама Леся дісталась власними силами в керівництво української радіопрограмою, з бонусом поїздок в Україну в ролі кореспондентки. Мабуть, генетично в ній збудився талант до творчости. В першій книжці „Який Сава, така й слава" вона виявила одразу цікавий талант гумору. По-снайперськи влучно вона не то що висміювала, а влучала, хоч і без злоби, в наші застарілі хиби. Навіть знайомі ледве чи припускали, що автором була скромна й лагідна дружина інженера Віктора Ткача і мати чотирьох пильно доглянутих дітей. Для зручности, в свої оповідання вводила то кума (Кумця), то куму, щоб розбити текст на діялоги, які легко читати й запам'ятовувати. Тому її літературне псевдо було овіяне якоюсь загадковістю: хто ж вона, ця Леся Богуславець?

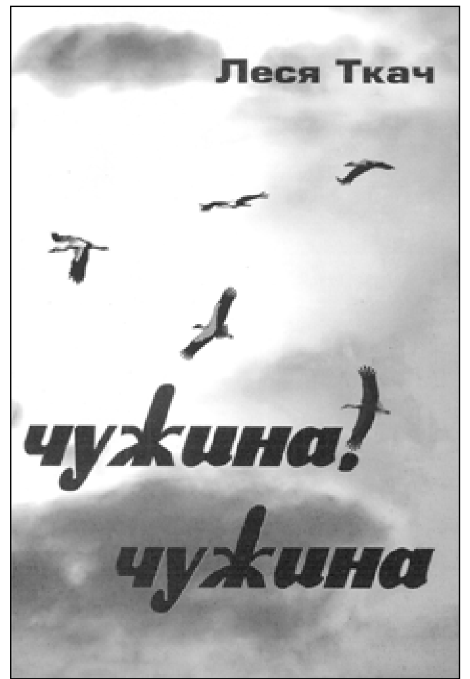

Наступні твори стали розповідними тревелогами: письменницю гостинно запрошували в Україну на щорічні святкування Перепоховання Тараса Шевченка. Я особисто не захоплююсь цією традицією. Варто зосереджуватися на відзначенні дня народження або смерти Т. Шевченка, і так святкувать, щоб цілому світові засвідчувати пошану до рідної мови й вірність своєму народові. Але все вона охоче приймала запросини й робила все можливе, щоб витримати труднощі таких подорожей і в традиційній одноманітності віднайти й нове; завважити зміни в житті народу, ближче познайомитися з новими діячами й письменниками та й з самим народом у селах і менших містах, де, звичайно, і мова, і шляхетні народні звичаї ще якось зберігаються.

Доглядаючи своїх батька і маму, чоловіка і чотирьох дітей, а коли вони виросли, то й онуків, Леся самовиховувалась, самоосвічувалася як письменниця. Вона, можна сказати, нічого не позичила від письменницького таланту свого батька, крім його „великого серця". Вона також – людина великого серця, свого власного. Скільки вона переболіла за всіх своїх, що включало не тільки сім'ю, а й друзів і знайомих – всю Україну! І не забувала своє Богом дане призначення – чітко документувати все бачене й пережите.

Від самих початків її лагідний гумор мав у собі гостре лезо правдивости. Рясно нанизані прислів'я й приказки дивували дотепністю й новизною. Половина були вигадані самою авторкою. Ось подумайте: „Наша невістка, що не дай, то стріска"... „А ти, кумо, нівроку: поки обійдеш тебе, то й бублика можна з'їсти"... „Наївся, як дурень на весіллі"... „Хто курить, той чорта дурить"... „Добрі вісті не сидять на місці".

Щодо змісту, то ці оповідання дуже стислі – переважно на три друковані сторінки, але теми дуже різноманітні! Наголошені вимоги жіночої рівноправности. Прикладом може бути шедевр „Модерна жінка". Ось цитата: „Надходив День Матері. Всі газети були переповнені статтями про те, як шанують і люблять матерів-жінок. ... Коли ми приїхали, людей вже було багатенько. Зі сцени говорили доповідь "Як ми шануємо матір". Жінки з тацями тістечок і чаю метушилися по залі. Інші на кухні готували канапки. Від захоплення, що їх шанують, з обличчя у них капав піт. Чоловіки, як годиться, сиділи за столами й за здоров'я жінок пили чай, а дехто витягав з-під столу й міцніше... Коли кумова жінка хотіла й собі щось сказати, це їй не вдалося. „Помовч, бабо, це не твого ума діло", – сказав їй кум і далі повів розмову про те, що жінки такі ж розумні, як і чоловіки".

От так прибила муху печаткою! А ще в першій своїй книжці, змальовуючи приїзд гостя з-за кордону, писала: людям не подобалось, що він не захоплюється майном австралійських українців, „він думає, що все нам від Бога пішки прийшло. А ми доляр до доляра складали, день і ніч робили, бо ми еміґрація не проста, а політична!". А це вже сатира не ласкава, а вбивча.

Л. Богуславець пише, нічого не завиваючи в хусточку, а висновок вигострює в пуанту, якою вона полюбляє закінчувати свої репортажного стилю новельки. Серед оповідань є дуже ніжні, страдні, що їх читаєш, відчуваючи фізичний біль: свої й чоловікові, батькові й мамині критичні хвороби, навіть смерть батьків...

А оповідання „Дюймовочка" – про маленьку внучечку, що народилась з вагою 907 грамів: „В закритій капсулі лежала синьо-червона особинка, не багато більша від мишеняти, шкіри як такої не було. Безліч різних трубочок було приєднано до дитини. Вони подавали їй повітря, їжу, щось вимірювали, підтримували температуру"... Плачучи, як страдна бабуся, письменниця точним пензлем змальовувала тривожну дійсність.

Через три місяці Дюймовочка прибула додому, а на другу зиму вона вже бігала. Проте, ще часто поверталась до лікарні. А ще через рік вона „на зріст перегнала своїх однолітків і стала активна, й така розумаха". Чи й треба казати, що головну ролю в її рятуванні грала бабуся – письменниця Л. Богуславець?!

Вона віддає шану своїм батькам, а особливо Дмитрові Нитченкові, який не вчив її не тільки як писати твори, а й навіть граматики. Найважливіше було: його гени й життєвий приклад, за яким невідступно йшла, своїм кроком, Леся.

Шкода, що таку своєрідну, стилем ні на кого з інших не схожу письменницю-громадянку, хронікарку українського життя в Австралії, Україні та й інших країнах світу, ще не відзначили гідно за всю її працю й талант!

Не пригадую, чи хоч десь їй влаштували власний літературний вечір... Хібащо короткі виступи кількома словами на спільних походах на Шевченкову могилу... Та, може, її радіопрограми були заміною авторських виступів у Австралії. А може, ще й пошанують її – адже вона ще молода, в розквіті своєї майстерности.

У своєму короткому огляді її книжок, з наголосом на останнім творі „Чужина, чужина" я навмисно не вказувала сторінок та місця цитат у книжках, звідки їх взяла. Всі її книжки варто прочитати цілком, і там знайдете ще кращі зразки незрівняних образів і думок.

Слава цій люблячій, щирій і подільчивій Людині великого серця.

Ганна Черінь,

Роман-трилогія для нових поколінь

Василь Дергач. „Кара історії". Роман-трилогія. Черкаси: видавець Юлія Чабаненко. 2010.

Український письменник Василь Дергач не належить до столичної еліти. Усе життя його минає у шахтарському містечку Ватутіному, колишній Юрківці, де він, до виходу на пенсію, працював інженером-енерґетиком, а згодом – керівником теплової електростанції. А народився він і виріс на Донбасі, де в роки сталінських репресій був розстріляний його батько. Сам він теж зазнав багато прикрощів від місцевої влади, тому що з молодих років писав поетичні, прозові і драматичні твори, у яких намагався сказати правду про комуністичний режим в Україні.

Особисті переживання і спостереження дали письменникові багатющий матеріял для роману-трилогії, написаному переважно для нових поколінь українців, які повинні знати правду про історію свого народу.

Колишній політв'язень, лавреат Національної нагороди ім. Тараса Шевченка письменник Василь Захарченко пише про книжку В. Дергача: „Без історичної пам'яті немає націй, не може бути народу. А якщо й трапляється така нація, то вона неповноцінна, без майбутнього. Чого так важко спинається на ноги Українська держава? Бо історична пам'ять нашого народу досі розмита, нечітка. Багато сторінок у вітчизняній історії десятиліттями затуманювалося, викривлялося навальною, окупаційною радянською пропаґандою.

Щоб зрушити з місця, щоб іти вперед, у ногу з часом, нації, державі потрібне надійне закорінення в минуле, а воно полягає в оживленні нашої пам'яті, в усвідомленні себе, хто ми є, які ми, якими духовними, культурними багатствами володіємо. Це добре розумів український Президент Віктор Ющенко, звідси і його велика увага до голодоморного геноциду українського народу в 1932-1933 роках, відновлення гетьманської столиці Батурин, відзначення днів злуки Української

Народної Республіки і Західньо-Української Народної Республіки, перемоги над російським військом під Конотопом, героїв битви під Крутами, дня пам'яті жертв політичних репресій у Биковнянському лісі.

І все ж ми ще мало знаємо своє минуле. Можна сказати, ми ще тільки почали перевчатися з радянської історії на свою, українську. Ось чому дуже на часі трилогія романів відомого українського письменника В. Дергача „Кара історії".

Перший роман (1930-1940) „У кайданах страху" охоплює найжахливіший період радянсько-імперської історії – роки, в якій довелося виживати Україні.

Сьогодні молода людина не може собі навіть на мить уявити, щоб можна було когось ув'язнити чи й розстріляти просто за його політичні погляди, за запис, скажемо, в учнівському зошиті старшокласником своїх думок... Більше того, репресували сотні й сотні тисяч, мільйони зовсім невинних людей, далеких від будь-якої політики, зовсім неписьменних рядових колгоспників за рознарядкою, спущеною з Кремля.

Дія роману „Протест" відбува-

(Закінчення на стор. 19)

СПОРТ

„Чорноморська Січ" завершує чемпіонат з копаного м'яча

16 квітня: „Чорноморська Січ" – „Джерзі Шоп Бока" – 4:4
Ґолі здобули Анатолій Сен (два), Марко Витвицький і Дмитро Терещук.

9 травня: „Чорноморська Січ" – Гантердон" – 1:7
Єдиного ґоля з карного здобув Андрій Панас.

13 травня: „Чорноморська Січ" – „Джермен Амерікен Кікерс" – 1:1
Ґоля здобув Дмитро Терещук.

16 травня „Чорноморська Січ" – „Нептун Рома" – 3:0
Цю перемогу „Ч. Січ" здобула через невихід суперника на поле.

Змагання з копаного м'яча чемпіонату Супер-дивізії „Ґарден-стейт сакер-ліґи", у яких бере участь дружина „Чорноморської Січі", закінчуються. Українська дружина, чемпіон дивізії минулого року і переможець змагань за Чашу Ліґи цього року, здобувала перемоги, завдяки яким наприкінці першої половини сезону посіла одне з чолових місць в дивізії.

Весняну кампанію ігор „січовики" продовжували успішними перемогами, але кілька ключових футболістів з поважних причин не брали у ній участи, що спричинилося до кількох нічиїх – в іграх з „Джерзі Шоп Бока" і „Джермен-Амерікен Кікерс" з Трентону та прикрої поразки з клюбом „Гантердон". Втрата цінних п'яти точок відсунула дружину на шосте місце.

До закінчення сезону залишилося „січовикам" ще дві залеглі зустрічі з клюбами „Ґоу Сакер" і „Айкон ФК". Якщо вони здобудуть перемоги, то займуть вищі щаблі в кінцевому показнику, але до кінцевих ігор „плей-оф" чемпіонату вже не ввійдуть.

Провід дружини започаткував реорганізацію складу, до якого мають увійти декілька нових футболістів з числа новоприбулих з України.

Тим часом успішно працюють провідники і тренери з трьома дружинами молодших юнаків, які вдало виступають у своїх вікових дивізіях „Моріс-кавнті сакер-ліґи". Вони займуть місця старших футболістів і продовжать українську присутність в загальноамериканських футбольних ліґах.

Омелян Твардовський

Роман...

(Закінчення зі стор. 18)

ється вже в час, коли не стало Сталіна і керувати імперією залишились його поплічники. Але методи управління державою у кремлівців не змінилось. Показовою є катастрофа в шахті, коли в погоні за видобутком вигілля, порушуючи безпеку праці, вибійників примушували працювати. І трагедія сталась. Загинули 12 шахтарів.

Серед багатьох образів присмирілих боязких діючих осіб третього роману „Суд землі" вирізняється покликом до справедливости Юрій Ларинюк. Він, молодий слідчий, людина нових демократичних поглядів, після відомої „відлиги" суворо засуджує колишніх катів-сталінців і сміливо очищає імена жертв репресій 1937-1938 років від надуманих на них звинувачень. Він – правозахисник нового типу.

Нові романи трилогії В. Дергача „Кара історії" звучать епічно. Вони повертають нас у недалеке минуле нашої Батьківщини, нашого народу, яке вже стало глибокою історією по той бік Незалежности. Це минуле треба знати й пам'ятати, щоб воно не повторилося. У світлі цього знання ми можемо по-справжньому оцінити здобуту такою страшною ціною нації нашу державну Незалежність, зрозуміти, що значить для народу його свобода", – справделиво вважає В. Захарченко.

На обкладинку книги винесено вірш В. Дергача, який визначає провідну ідею роману: „Хто владним терором приносив народові горе,того лиш прокляттям карає в майбутнім історія, тож правда і пам'ять навік затаврують катів".

Крім великого політичного значення нової книги, варто підкреслити досконалу обізнаність автора з реаліями провінційного життя за радянських часів, котрі завдяки йому будуть збережені для майбутніх допитливих читачів та дослідників.

Ця риса притаманна й іншим творам В. Дергача. Він видав 10 збірок поезії, збірку оповідань, п'ятитомник романів „Тепло і холод". Його твори перекладені польською, французькою, російською мовами, а історичні драми були поставлені в Парижі та Івано-Франківську.

Відомий поет Володимир Коломієць пише про В. Дергача: „Він живе проблемами і сподіваннями робітництва, став його речником в літературі".

За двотомник „Святе і грішне" та роман-сагу „Тепло і холод" В. Дергача двічі відзначала званням лавреата Фундація Українського Вільного Університету, що діє в Ню-Йорку. В. Дергач має також ряд літературних відзнак в незалежній Україні.

З питань придбання роману „Кара історії" можна звернутися до автора на адресу: Василь Дергач, вул. Калініна, 17, кв. 2, Ватутіне, Черкаська область, 20251, Ukraine.

Левко Хмельковський

Поетична рубрика „Свободи“

„Нічого нудити світом...“

Олександер Ірванець – відомий в українському світі драматург, поет і прозаїк, перекладач, журналіст, є також знавцем і шанувальником творів Джона Рональда Руела Толкіна. Він є співавтором післяслова до авторизованого українського видання „Володаря перстенів“, який побачив світ 2006 року у львівському видавництві „Астролябія“.

Найновішим твором О. Ірванця є наступна іронічна поезія, яка, мабуть, буде вповні зрозуміла тільки українським толкіністам. В світлі творів Толкіна, який створив нову мітологію вигаданого світу із власним часом і простором, поет розглядає невідрадне становище України після президентських виборів 2010 року. Кожний шанувальник Толкіна знайде в поезії цей глибший зміст і пораду, як побороти владу царства темряви.

До уваги читачів подаємо повний текст поезії з надією, що український рід гобітів не переведеться, і що новітній, ще досі незнаний Араґон, скреше наново вогонь Помаранчевої революції.

Л.Р.

Володареві перстня

„...Єдиним джерелом влади в Україні є народ“. (Ст. 5 Конституції України).

Як ти пишався собою й народом!
Чувся і гідно, і гордо.
Йшов ти дорогою, гобіте Фродо,
Ось і зайшов аж у Мордор.
Бо не навчився ти махлювати,
Щира душе й безборонна.
Думав за Ґендальфа голосувати,
Вийшло, що за Саурона.
Стисни розпуку ридаючим горлом,
Стисни печаль і жалобу.
Хто в опозиції?
Там тільки Голлум
І павучиха Шелоба.
Хто розірве зачароване коло?
Хто захистить і пригорне?
Гобліни, орки і тролі навколо,
Але нема Араґорна!
Швидко ж ми все їм
простили й забули!
Он вам для пам’яті знову
Заборонити хочуть назґули
Гобітську пісню і мову!
Та не забули казли і уроди,
Те, чого б’ються заради –
Є ще у тебе, гобіте Фродо
Перстень Верховної Влади!
Станем пліч-о-пліч,
покажем натомість,
Що ще не повне гівно ми!
Може і справді прийдуть
на поміч
З заходу ельфи і гноми?
А як не прийдуть –
то й ну їх, противних!
Нічого нудити світом,
Стисни меча –
й хай ельфійський світильник –
тризуб у темряві світить!

Олександер Ірванець,
Рівне

Вірші відомого поета і громадського діяча Федоря Швеця з Каліфорнії систематично вміщує „Свобода“. У новому вірші поет закликає шанувати рідну мову, вивчати історію свого народу.

Сучасникові

Хто ж ми насправді? Думки роєм,
Зігріті світлом давнини,
Що десь на дні душі осіли,
Клекочуть, рвуться з глибини.
Ми на своїй землі – чужинці,
Хіба ж не так? Вже сотні літ
Раби сонливі і покірні,
Безстрашних предків дикий плід.
Чуже зерно на нашім полі
Посіють – швидко проросте.
Пора своїм вже засівати –
Порада слушна і проста.
Кругом чужа панує воля,
Чужії мовимо слова.
Пора омити грішні душі
В воді з святого джерела.
Ніколи раб не був щасливим,
Губився в хащах чужих мов.
Плекай родинне, рідне слово,
Духовна смерть крадеться знов.
Душа не любить порожнечі,
На варті честі-правди стань.
Не сій злоби і ворожнечі,
Вивчай минуле, йди до знань.
Не здобувай марноти слави
Де б ти не був, щоб не робив.
Верши, будуй свою Державу
Народ твій того заслужив.

Федір Швець,
Розвіл, Каліфорнія

Представлено іконопис Шевченкового краю

Ікона „Великомучениця Варвара“. Середина XIX ст. Київщина.

ЧЕРКАСИ. – 20 травня в приміщенні Черкаської обласної бібліотеки ім. Тараса Шевченка відбулася презентація книги „Народна ікона Середньої Наддніпрянщини XVIII-XX ст. в контексті селянського культурного простору“. Автори – Заслужений художник України, письменник і колекціонер Микола Бабак та доктор мистецтвознавства, художник Олександер Найден.

Обидва – лавреати Національної премії України ім. Тараса Шевченка 2010 року, удостотені високої нагороди саме за книгу про українські ікони. Мистецька критика писала, що це непересічне видання „відкриває нову главу в розумінні, ставленні до ікони та іконопису в цілому“. Монографія була відзначена як „Найкраща книга року“ на Львівському книжковому форумі-2009, де їй також присуджено ґран-прі конкурсу „Книжка року“.

Книга вмістила ікони з колекції М. Бабака, яку він почав збирати з 1990 року. Вже через 10 років було видано альбом „Ікони Шевченкового краю“, в який ввійшла частина ікон з його зібрання.

Протягом 20 років художник зібрав унікальну колекцію ікон. За визначенням фахівців – це одна з найбільших та найваговитіших колекцій, яка представляє іконопис Шевченкового краю, де формувалися підвалини української нації,

Ікона „Св. Микита”. Друга половина XIX ст. Черкащина.

Микола Бабак з новою книгою.

мови і культури.

Мистець власним коштом не лише зібрав, а й відреставрував ці ікони. Більшість творів народних майстрів була врятована ним від загибелі чи вивезення за межі України.

Дуже вдалим було співробітництво з О. Найденом – провідним науковим співробітником Інституту мистецтвознавства, фолкльористики та етнографії, автором ряду монографії, серед яких „Орнамент українського народного розпису“ (1989), „Українська народна іграшка“ (1999), „Українська народна лялька“ (2007.

М. Бабак – самобутній художник, персональні виставки якого відбувалися в Києві і за кордоном. Зараз М. Бабак опрацьовує кілька монографій – „Сільські фотографії“, „Народна картина Наддніпрянщини“, „Настінний розпис Уманщини“. В кінці презентації автори подарували по примірникові книги всім районним бібліотекам області.

Олександер Костирко

З глибоким жалем у наших серцях
обходимо
Першу річницю смерти
МАМИ, БАБУНІ, ПРАБАБУНІ і ТЕТИ

ДАРІЇ ШЕПАРОВИЧ
з дому ПРОКУРАТ
29.12.1916 – 28.6.2009

Відправи відбудуться 28 червня 2010 р.
у церкві св. Юра в Ню-Йорку, Н. Й.;
у церкві св. Йосафата, Парма, Огайо;
у катедрі св. о. Миколая, Чикаґо, Іл.

Горем прибита родина.

Ділимося сумною вісткою, що у неділю,
22 листопада 2009 р., з волі Всевишнього
відійшов у вічність н а 103-му році життя
найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

св. п.
ІВАН СОВА

Покійний був активним членом парафії св. Михаїла в New Haven, Conn. та членом організації СУМ. Любив город та природу.

Залишились у глибокому смутку:
дружина – МАРІЯ
син – БОГДАН з дружиною ЕЛЛОЮ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві св. Михаїла в New Haven, Conn., в церкві св. Михаїла у Woonsocket, R. I. і в церкві св. Володимира в Utica, NY.

Вічна Йому пам’ять!

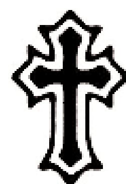

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ

Ділимось сумною вісткою з членством і
українською громадою, що 17 травня 2010 р.
в Чикаґо відійшов у вічність
довголітній колишній голова і член управи
Об’єднання Українських Ветеринарних Лікарів

св. п.
д-р БОГДАН ТКАЧУК

Горем опечаленій родині покійного Богдана
складаємо щирі співчуття.

Управа Об’єднання
Українських Ветеринарних Лікарів
Осідок у Чикаґо

КУРІННА СТАРШИНА
10 Куреня УПС „Чорноморці“
в глибокому смутку повідомляє,
що наш довголітній член

пл. сен.
ОЛЕКСАНДЕР ДМИТРІВ
„САШКО“, ЧМ, ч. 103
відплив в останній рейс дня 30 квітня 2010 р.

Опечаленій Родині
складаємо найглибші співчуття.

Курінна Старшина

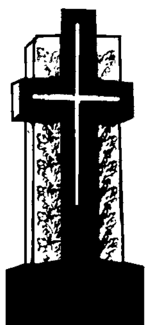

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

глибоким жалем у наших серцях ділимося сумною вісткою, що 2 травня 2010 р. відійшов у вічність наш дорогий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ,
СИН та БРАТ

св. п.

д-р БОГДАН ТЕОДОР НОВАКІВСЬКИЙ

Залишилися в глибокому смутку:

дружина – ВАЛЕНТИНА (КЛОКІВ)
донька – ЛІСА АРНОТТ з мужем МАРКОМ
син – д-р ТЕОДОР НОВАКІВСЬКИЙ з дружиною д-р КЛАВДІЄЮ
внуки – ПАРКЕР і ГАНТЕР АРНОТТ
– ЗАХАРІЙ і НІНА НОВАКІВСЬКІ
мати – ЄВДОКІЯ НОВАКІВСЬКА
сестра – д-р ВІРА НОВАКІВСЬКА з донею ВІКТОРІЄЮ
ближча і дальша родина в Австралії, США та Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 6 травня 2010 р. Покійного поховано на Українському цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому пам'ять!

Пожертви в пам'ять Покійного можна складати на стипендійний фонд ім. д-ра Богдана Новаківського та висилати на адресу:
Dr. Bohdan Nowakiwskyj Medical Scholarship Fund. Acct. 311 856-000.
Send to: Selfreliance UAFCU, 734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106.

У світлу пам'ять
Марійки Дудич з дому Кривачук.

Десять років тому, 8 червня 2000 р. ми втратили

СВ. П.

МАРІЙКУ ДУДИЧ

люблячу дружину Петра,
турботливу та віддану маму Андрія і Петра,
улюблену доньку Миколи і Катерини Кривачуків,
вірну сестру Ірки Козак і Стефанії Мороз з родинами та милу тету.

Марійка була членкою Української Католицької Церкви Пречистої Діви Марії в Палос Парку, Ілл. та Української католицької церкви свв. Володимира і Ольги у Чикаґо. Була учителькою Української школи, виховницею при осередку СУМ ім. Івана Богуна та грала на гітарі в сумівській оркестрі „Ліра". Марійка Дудич працювала в Українській Кредитовій Спілці „Самопоміч" у Чикаґо.

Нам всім дуже Тебе бракує.

Ти назавжди залишишся в наших думках і молитвах.

Вічна Її пам'ять!

У смутку залишились:

муж – ПЕТРО
сини – АНДРІЙ і ПЕТРО І.
мама – КАТЕРИНА
сестра – СТЕФАНІЯ з родиною
шваґер – ОРЕСТ КОЗАК з родиною
дальша родина ДУДИЧІВ.

Бажаючих нав'язати контакт просимо писати на:
peter1947@wowway.com

У невимовному смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що 25 травня 2010 р. відійшла у вічність на 93 році життя наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ і ТЕТА

св. п.

ІРЕНА МЕДУХА

з дому ТУЗЯК - БЕРЕЗА

Активний член Патріярхального Руху, одна із основоположників та довголітній член дирекції (1967-1991) Товариства ім. Липинського та меценат Мистецької студії у Філядельфії.

ПАРАСТАС відбудеться у вівторок, 1 червня 2010 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Nasevich Funeral Home, 717 Brown St. and Franklin Streets, Phila., Pa 19123.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в середу, 2 червня 2010 р. о год. 9:30 ранку в Українській католицькій церкві св. Миколая, 24th St. and Girard Avenue, Phila. Pa., а відтак на Українському цвинтарі св. Марії, Fox Chase, Phila, Pa.

У глибокому смутку:
донька МАРІЯ МІЗАК
син АНДРІЙ
внуки РОМАН І ПАВЛО МІЗАК з нареченою КЕЙТІ
братанок ДАМ'ЯН БЕРЕЗА з родиною
братанка УЛЯНА БЕРЕЗА

Замість квітів просимо складати пожертви на Музей Церковної Вишивки у Львові або на Церкву Св. Михаїла. Please make check out to V. Rev. D. Blazejowskyj or St. Michaels Ukrainian Catholic Church – forwarding address for both c/o Meducha Family, 809 No. 24th St. Philadelphia, PA 19130.

ГРОМАДА ПРОЩАЛА ВОЛОДИМИРА ДИТИНЯКА

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 7 травня 2010 р. відійшов у засвіти

СВ. П.

ВОЛОДИМИР ДИТИНЯК

нар. 1918 р. в м. Амрот (Amrot, Penn.)

Покійний Володимир Дитиняк проживав у місті Картерет, Н. Дж., де був активним членом українських громадських організацій – ООЧСУ, УККА і УНС та був жертвенний на громадські цілі. Рівнож він був парафіянином Української Католицької Церкви св. Марії в Картерет. Покійний працював у фірмі Merck & Co. продовж 35 років, а в 1982 р. пішов на пенсію.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 10 травня в похоронному заведенні Чубенка у Порт Редінґ, а у вівторок в церкві св. Марії в Картерет, звідки тіло покійного було перевезене на Український цвинтар св. Андрія Первозваного в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Покійний залишив у смутку дві доні – Ірину Рейні (Irene Rainey), Стефанію Плоскі (Ploski) з мужем Зеноном і сина Андрія з дружиною Келлі (Kelly). Також внуків Кристі, Адріяну, Катерину і Вікторію та сестер Павлину Дитиняк і Марію Щук (Schuk). Вічна Йому пам'ять!

Іван Кушнір